

POMOC SPOŁECZNA W GMINACH I POWIATACH

- poradnik

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Centrum Prawa Miejscowego

POMOC SPOŁĘCZNA W GMINACH I POWIATACH

- poradnik

Kraków 1999

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
ul. Grodzka 28
31-004 Kraków
tel./fax (012) 4219312

Kraków, czerwiec 1999 r.

Przewodniczący Rady Programowej:
Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski

Kolegium redakcyjne:
Paweł Stańczyk (przewodniczący), Grzegorz Kuźma,
Jarosław Litwin, Piotr Łanoszka, Tomasz Pęcherz,
Michał Świtalski, Maciej Korkuć

Program został sfinansowany ze środków Programu Wspierania
Samorządów Lokalnych Brytyjskiego Funduszu Know-How

Redakcja tomu „Pomoc społeczna w gminach i powiatach”:
Agata Gałuszka

Wydawca:
Fundacja Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej
ul. Dietla 36/12
31-070 Kraków

Druk:
KHK s.c., ul. Dunajewskiego 6/406, Kraków

ISBN 83-87853-18-6

SPIS TREŚCI:

1. Słowo wstępne	5
2. Pomoc społeczna - pojecie, cele, zadania.....	7
3. Organizacja pomocy społecznej w Polsce.....	9
4. Gmina - zadania w zakresie pomocy społecznej.....	11
5. Powiat - zadania w zakresie pomocy społecznej.....	17
6. Rola i zadania samorządu wojewódzkiego i wojewody - funkcjonowanie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej	33
7. Pomoc społeczna w gminach i powiatach - przykłady podejmowanych działań	41
a) Funkcjonowanie Ośrodków Pomocy Społecznej	42
b) Zapobieganie alkoholizmowi i innym patologiom	63
c) Finansowanie pomocy społecznej	111
d) Gminne programy pomocy społecznej	129
8. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	161

Szanowni Państwo,

Przekazuję wydawnictwo z cyklu poradniki dla samorządu terytorialnego dotyczące pomocy społecznej w powiatach i gminach.

Samorządy powiatowe i gminne są odpowiedzialne za organizowanie i funkcjonowanie systemu pomocy społecznej na swoim terenie. W gminach funkcjonują Ośrodki Pomocy Społecznej, w powiatach powstają Centra Pomocy Rodzinie. W systemie pomocy społecznej w Polsce programowanie, szkolenie, kontrola i koordynacja działań spoczywa na wojewodzie i samorządzie województwa.

Wzrasta liczba rodzin i osób, którym ta pomoc jest konieczna. Rozpoznanie tych potrzeb leży właśnie w gestii samorządów lokalnych. Chodzi tu w szczególności o dostarczenie pomocy osobom i rodzinom z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, alkoholizmu i narkomanii wreszcie klęski żywiołowej.

Książka przedstawia kompetencje poszczególnych organów administracji samorządowej w tym zakresie. Zawiera również regulacje w zakresie prawa miejscowego podejmowane przez gminy, związane z organizowaniem i finansowaniem tej pomocy.

Liczę, że podręcznik pomoże samorządom sprawnie i skutecznie realizować zadania w zakresie pomocy społecznej.

Książka powstała w wyniku realizacji przez Stowarzyszenie programu sfinansowanego ze środków Programu Wspierania Samorządów Lokalnych Brytyjskiego Funduszu Know How.

Dziękuję za pomoc w realizacji programu wszystkim przedstawicielom gmin i powiatów, którzy do Stowarzyszenia nadesłali materiały dotyczące realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej na swoim terenie.

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Stowarzyszenia
Gmin i Powiatów Małopolski

POMOC SPOŁECZNA

- pojęcie, cele, zadania.

Pomoc społeczna to opieka społeczna, działalność mająca na celu wspomaganie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc społeczna jest udzielana w sytuacjach ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, klęsk żywiołowych itp.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Cele

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Celem pomocy spo-

leczej jest także zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenia pomocy społecznej powinny również służyć umacnianiu rodziny. Potrzeby osoby i rodziny korzystającej z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwością pomocy społecznej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, alkoholizmu i narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

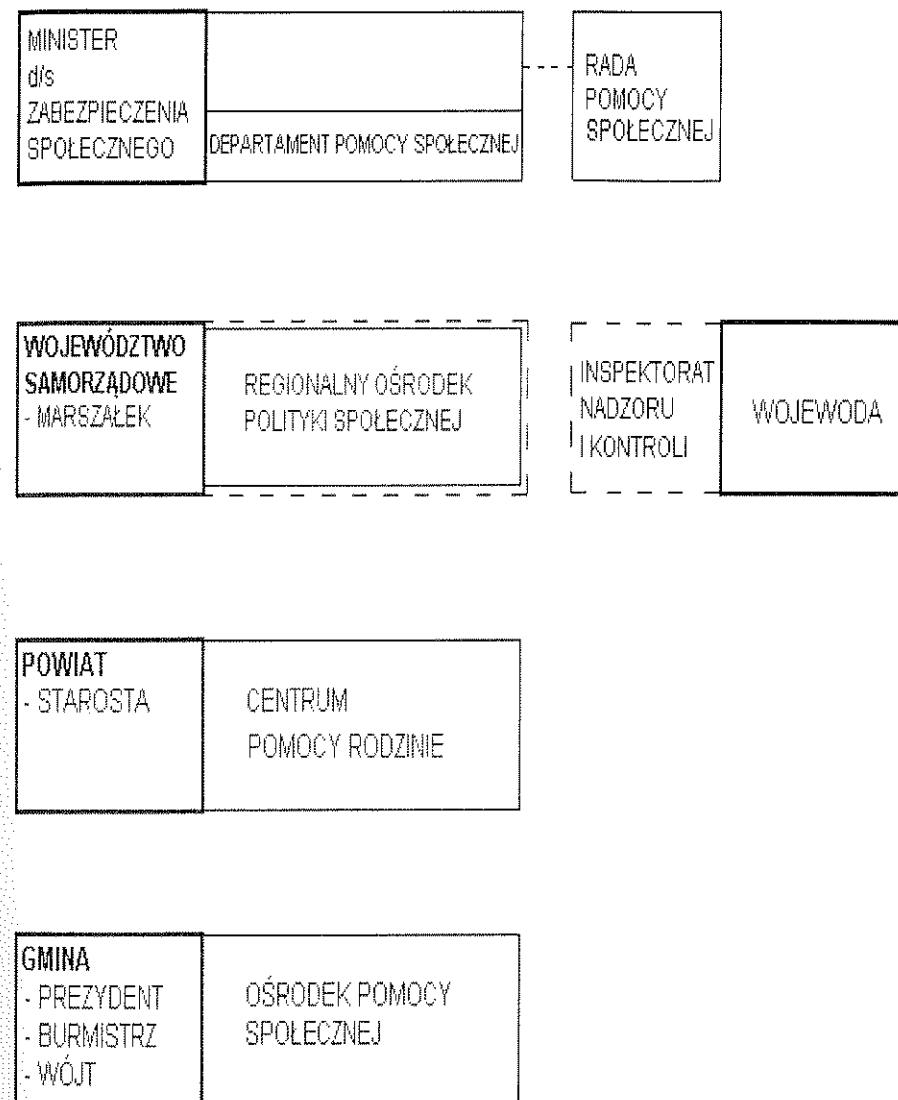
Zadania pomocy społecznej

Zadania w zakresie pomocy społecznej obejmują w szczególności:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- pracę socjalną rozumianą jako działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

ORGANIZACJA POMOCY SPOŁECZNEJ W POLSCE

(od 1 stycznia 1999 r.)

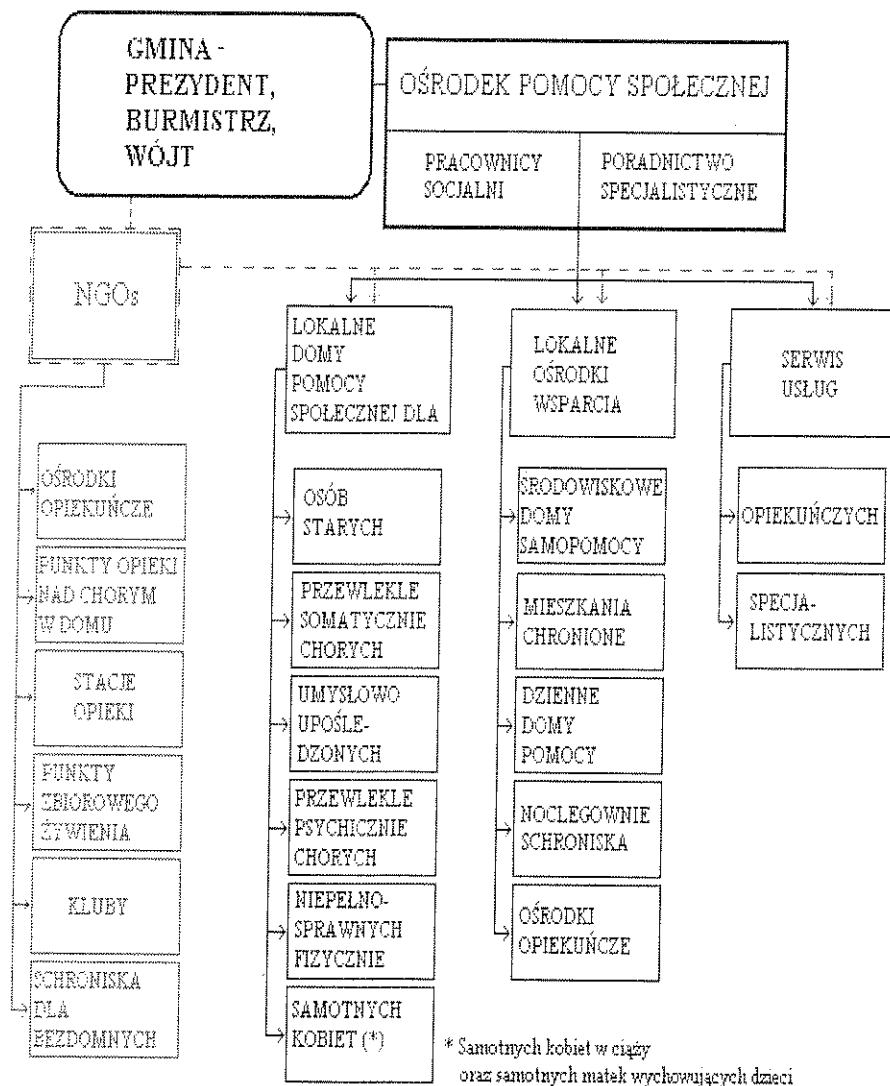

GMINA
- zadania w zakresie pomocy społecznej

ORGANIZACJA POMOCY SPOŁECZNEJ W POLSCE

(JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ PO 1 STYCZNIA 1999 r.)

ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA - GMINA

→ Rodzaje zadań realizowane niezależnie przez NGOs,

- - -> Rodzaje zadań, które mogą być zlecone NGOs do realizacji.

WŁASNE, OBLIGATORYJNE ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

REALIZOWANE PRZEZ GMINY:

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art.10 ust. 2	Po 1 stycznia 1999 r.
1.	udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, z zastrzeżeniem art. 10a pkt 5 - z wyłączeniem „osób bezdomnych, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność”
2.	świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania
3.	pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne
3a.	udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego
4.	praca socjalna
5.	sprawienie pogrzebu
6.	zapewnienie środków na wynagrodzenia dla pracowników i warunków realizacji zadań wymienionych w pkt 1-5 i w ust. 1

**WŁASNE, FAKULTATYWNE ZADANIA
POMOCY SPOŁECZNEJ
REALIZOWANE PRZEZ GMINY:**

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art.10 ust.1	Po 1 stycznia 1999r.
1.	prowadzenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki
2.	przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych
3.	przyznawanie pomocy rzeczowej
4.	przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie
5.	przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie
6.	inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy
Art.12a	zlecenie, w drodze umowy, organizacjom społecznym, Kościołowi Katolickiemu i innym kościołom, związkom wyznaniowym, fundacjom, stowarzyszeniom, pracodawcom oraz osobom fizycznym i prawnym, zadania z zakresu pomocy społecznej, oraz wspieranie ich, w tym finansowo.

**ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ
ZLECONE GMINIE:**

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art. 11	Po 1 stycznia 1999
1.	przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, renty socjalnej, przysługujących dodatków do świadczeń,
2.	przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych i specjalnych okresowych
2a.	opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby, o których mowa w art. 27 ust. 1 oraz w art. 31 ust. 4a, (osobie, która utraciła prawo do zasiłku dla bezrobotnych, pobieranego na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, z powodu upływu okresu jego pobierania, a dochód rodziny nie przekracza kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 4 ust. 1 - przysługuje gwarantowany zasiłek okresowy, jeżeli w dniu utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz w okresie pobierania gwarantowanego zasiłku okresowego samotnie wychowuje co najmniej jedno dziecko do dnia ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do 15 roku życia, z zastrzeżeniem ust. 4d. Zasiłek przysługuje, jeżeli osoba uprawniona wystąpiła z wnioskiem o jego wypłatę nie później niż w terminie 30 dni od dnia ustania prawa do zasiłku dla bezrobotnych.)
3.	przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej
4.	przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego
5.	świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego
6.	organizowanie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy,
7.	zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków
8.	utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania określone w pkt 1-7

POWIAT
- zadania w zakresie pomocy społecznej

Zadania powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej

I. Organizowanie usług i ich zapewnienie w określonym standardzie w domach pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz kierowanie do nich osób (*dochody własne powiatu, dotacja z budżetu państwa*).

1. Zapewnienie kadry o odpowiednich kwalifikacjach zatrudnionej w domach pomocy społecznej.

2. Weryfikacja dokumentów osób ubiegających się o przyjęcie do domów pomocy społecznej, kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domów o odpowiednich profilach oraz ustalanie odpłatności za pobyt.

3. Zlecenie prowadzenia domów pomocy społecznej różnym podmiotom na podstawie umów.

4. Kontrola funkcjonowania tych domów.

II. Opracowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (*dochody własne powiatu*).

1. Opracowanie diagnozy socjalnej dotyczącej problemów społecznych występujących w powiecie.

2. Opracowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych wspólnie z samorządami gmin i organizacjami pozarządowymi.

3. Zapewnienie środków na realizację tego zadania.

4. Przeprowadzanie okresowej oceny stopnia realizacji strategii.

III. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach (*dochody własne powiatu*).

1. Informowanie mieszkańców o przysługujących prawach i uprawnieniach poprzez publikacje prasowe, audycje radiowe i telewizyjne oraz punkty informacyjne.

2. Udział w naradach, sesjach rad gmin, komisjach, celem przekazania informacji dotyczących pomocy społecznej.

IV. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa socjalnego (*dochody własne powiatu*).

1. Utworzenie i prowadzenie ośrodka specjalistycznego poradnictwa socjalnego.

2. Konsultowanie przez specjalistów trudnych problemów osób i rodzin.

3. Ustalanie porad dotyczących sposobu rozwiązywania problemów społecznych pracownikom socjalnym oraz pracownikom organizacji pozarządowych, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej.

V. Udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania, sprawienie pogrzebu osobom bezdomnym przebywającym na terenie powiatu, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność (*dochody własne powiatu*).

VI. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej (*dochody własne powiatu*).

1. Utworzenie i prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej w zależności od potrzeb - z dostępnością przez całą dobę, dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

2. Zapewnienie środków na funkcjonowanie tego ośrodka.

VII. Zapewnienie szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu (*dochody własne powiatu*).

1. Organizowanie szkoleń, kursów, seminariów dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz osób z organizacji pozarządowych.

2. Tworzenie warunków umożliwiających doksztalcanie kadry, w tym finansowania szkoleń.

3. Wymiana międzynarodowa doświadczeń w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

VII A. Prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych (*dotacja z budżetu państwa z działu oświata i wychowanie oraz dochody własne powiatu*).

1. W oparciu o zdiagnozowane potrzeby zorganizowanie i prowadzenie lub zlecenie prowadzenia:

- a) domów dziecka,
- b) pogotowia opiekuńczo - wychowawczego,
- c) ogniska wychowawczego,
- d) świetlic i klubów środowiskowych.

2. Zapewnienie fachowej kadry dla w/w placówek.

3. W oparciu o zebrane dokumenty kierowanie do odpowiednich placówek oraz ustalanie odpłatności.

4. Planowanie środków na realizację tego zadania.

5. Sprawowanie nadzoru nad prawidłowością funkcjonowania ww. placówek.

VIII. Doradztwo metodyczne dla ośrodków pomocy społecznej i pracowników socjalnych (*dochody własne powiatu*).

1. Udzielanie instruktażu o charakterze merytorycznym w zakresie zasad, trybu oraz sposobu udzielania świadczeń z pomocy społecznej.

2. Udzielanie instruktażu o charakterze formalno - prawnym w zakresie wydawanych decyzji administracyjnych.

3. Organizowanie cyklicznych spotkań z pracownikami celem wymiany doświadczeń w zakresie organizowania pomocy osobom i rodzinom.

4. Udzielanie informacji ośrodkom pomocy społecznej i pracownikom socjalnym o zmianach przepisów prawnych regulujących tryb i zasady przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.

5. Przekazywanie informacji o nowych aspektach pracy socjalnej dla różnych kategorii klientów pojawiających się w systemie pomocy społecznej.

IX. Finansowanie powiatowych ośrodków wsparcia, z wyłączeniem ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (*dochody własne powiatu*).

1. Zdiagnozowanie w porozumieniu z gminami, potrzeb osób, które będą korzystać z usług ośrodków o charakterze ponadlokalnym.

2. Utworzenie lub zlecenie prowadzenia powiatowych ośrodków wsparcia społecznego.

3. Zapewnienie środków na realizację tego zadania.

X. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających zakłady karne oraz niektóre rodzaje placówek opiekuńczo - wychowawczych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze, o których mowa w art. 31c ust. 1, z zastrzeżeniem art. 11a pkt 4 (*dochody własne gmin*).

1. Opracowanie programu działań w zakresie integracji ze środowiskiem osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo - wychowawczych, rodziny zastępcze, zakłady dla nieletnich.

2. Opracowywanie indywidualnych programów adaptacji oraz ich realizacja.

3. Planowanie i finansowanie działań zmierzających do integracji ww. osób ze środowiskiem.

4. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz integracji tych osób.

XI. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb (*dochody własne powiatu*).

XII. Realizacja innych zadań przewidzianych w odrębnych ustawach (*dotacje celowe z budżetu państwa oraz fundusze celowe*).

Zadania administracji rządowej realizowane przez powiat

I. Organizowanie i zapewnienie funkcjonowania powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (*dotacja budżetu państwa w roku 1999*).

1. Organizowanie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy o zasięgu ponadlokalnym, w porozumieniu z gminami.

2. Zapewnienie właściwej kadry w tych placówkach.

3. Tworzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

4. Organizowanie wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin w formie grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego.

5. Planowanie środków na funkcjonowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Ocena prawidłowości funkcjonowania powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

II. Przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń pieniężnych przewidzianych ustawą osobom bezdomnym, przebywającym na terenie powiatu, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność (*rezerwa celowa z budżetu państwa na 1999 r.*).

1. Opracowywanie programu działań w zakresie pomocy osobom bezdomnym, które zerwały trwale związki z gminą.

2. Organizowanie i zapewnienie miejsc noclegowych w schroniskach osobom bezdomnym w powiecie.

3. Rozpoznawanie i bilansowanie potrzeb w zakresie pomocy osobom bezdomnym, które trwale zerwały związki z gminą.

4. Przyjmowanie wniosków osób bezdomnych o udzielenie pomocy.

5. Diagnozowanie przypadków.

6. Wypłacanie świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

7. Prowadzenie rejestru wydawanych decyzji.

8. Prowadzenie rejestru osób bezdomnych.

9. Planowanie środków na realizację zadań.

10. Sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji zadań.

III. Przyznawanie specjalnego świadczenia pieniężnego dla osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo - wychowawczych, resocjalizacyjnych zakładów dla nieletnich i rodziny zastępcze (*budżet państwa na rok 1999 - dział Oświata i Wychowanie*).

1. Rozpoznawanie i bilansowanie potrzeb w zakresie pomocy w formie specjalnego świadczenia pieniężnego dla ww. osób.

2. Przyjmowanie i weryfikowanie indywidualnych wniosków w/w osób.

3. Współpraca z placówkami całodobowego pobytu.

4. Wydawanie decyzji administracyjnych oraz wypłacanie tych świadczeń.

5. Planowanie środków na realizację ww. zadań.

6. Sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji zadań i wykonania finansowego tych zadań.

IV. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci (*budżet państwa na 1999 rok*).

1. Podejmowanie działań zmierzających do wytypowania rodzin bądź osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

2. Przyjmowanie wniosków małżeństw lub osób o ustanowienie ich rodzina zastępczą.

3. Badanie warunków umożliwiających kwalifikowanie tych rodzin lub osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4. Zawieranie umów z rodzinami zastępczymi i określanie wielkości pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w nich umieszczonych lub kosztów utrzymania lub wynagrodzenia za usługę opiekuńczo - wychowawczą.

5. Prowadzenie rejestru rodzin zastępczych.

6. Okresowe wizytowanie rodzin zastępczych celem zbadania stopnia wywiązania się tych rodzin z warunków określonych w umowie.

7. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych.

V. Pomoc uchodźcom (*budżet państwa na rok 1999*).

1. Pozyskiwanie informacji z administracji rządowej o osobach posiadających status uchodźcy, przebywających na terenie powiatu.

2. Opracowanie programów indywidualnej adaptacji i ich realizacja.

3. Opracowanie programów działań integracyjnych.

VI. Utworzenie i utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania określone w pkt I-VII (*budżet państwa na 1999 r.*).

Inne zadania powiatu

I. Zlecenie w drodze umowy organizacjom społecznym, Kościołowi Katolickiemu i innym kościołom, związkom wyznaniowym, fundacjom, stowarzyszeniom, pracodawcom oraz osobom fizycznym i prawnym, zadań z zakresu pomocy społecznej, oraz wspieranie ich, w tym finansowe (art. 12a).

II. Zapewnienie przez starostę odpowiedniego przygotowania i szkolenia osobom i rodzinom podejmującym się funkcji rodziny zastępczej (art. 31 e ust. 2).

III. Wydawanie przez starostę (lub z jego upoważnienia - kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie) decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości powiatu (art. 47a ust. 5).

IV. Opracowanie i wykonanie przez radę powiatu lokalnych programów pomocy społecznej, na podstawie wykazu potrzeb (art. 47a ust. 7).

Zadania powiatu wynikające z odrębnych ustaw

I. Wykonywanie przez powiatowe centrum pomocy rodzinie zadań na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym (*Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz dotacje celowe z budżetu państwa*)

(ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych).

1. Powołanie przy powiatowym centrum pomocy rodzinie (przez starostę) powiatowego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.

3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

4. Opracowywanie i przedstawienie planów, zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.

II. Wypłacanie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych bezdomnym, którym powiatowe centra pomocy rodzinie udzielają pomocy *(budżet państwa na rok 1999) (ustawa z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych).*

III. Zadania na rzecz kombatantów i osób represjonowanych, w przypadku zlecenia ich przez starostę *(Państwowy Fundusz Kombatantów) (ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego).*

1. Realizacja usług opiekuńczych dla kombatantów i osób represjonowanych.

2. Świadczenie pomocy w przygotowywaniu udokumentowanych wniosków o przyznanie w drodze wyjątku rent i emerytur.

3. Analiza sytuacji życiowej kombatantów i osób represjonowanych oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych inicjatyw.

4. Współdziałanie przy realizacji zadań z organizacjami społecznymi oraz stowarzyszeniami kombatantów i osób represjonowanych.

5. Przekazywanie gminom środków na pomoc socjalną wynikającą z ustawy o kombatantach

Działalność powiatowych centrów pomocy

Powiatowe centra pomocy są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, którym od początku br. powierzono wykonywanie szeregu zadań wynikających z ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej / Dz. U. z 1998 r. Nr. 64, poz 414, Nr. 106, poz.668, Nr. 117, poz. 756, Nr. 162, poz. 1118 i 1126/, a także z innych ustaw, w tym z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Do zadań, które powinny realizować powiatowe centra pomocy rodzinie należy między innymi: rehabilitacja osób niepełnosprawnych, do której zalicza się przede wszystkim uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, udział w turnusach rehabilitacyjnych i zespołach ćwiczeń fizycznych, a także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄD POWIATOWY:

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art.10a	Po 1 stycznia 1999r.
1.	Organizowanie i zapewnianie usług w określonym standardzie w domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.
2.	Opracowywanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
3.	Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.
4.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa.
5.	Udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania, sprawienie pogrzebu osobom bezdomnym przebywającym na terenie powiatu, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność.
6.	Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej.
7.	Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.
8.	Zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.
9.	Doradztwo metodyczne dla ośrodków pomocy społecznej i pracowników socjalnych.
10.	Finansowanie powiatowych ośrodków wsparcia, z wyłączeniem ośrodków, o których mowa w art. 11a, pkt 1 - organizowanie i zapewnianie funkcjonowania powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
11.	Pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających zakłady karne oraz niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze, o których mowa w art. 31c ust. 1 „osób objętych opieką całkowitą w niektórych rodzajach placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych i zakładach dla nieletnich, określonych odrębnymi przepisami, oraz rodzin zastępczych, polega na przyznaniu specjalnego świadczenia pieniężnego na zagospodarowanie, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i ekonomicznego usamodzielnienia, a także na pracy socjalnej. Pomoc ta przysługuje osobom opuszczającym placówkę lub rodzinę zastępczą, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i nie mogącej uzyskać pomocy od rodziców lub dziadków”, z zastrzeżeniem art. 11a pkt 4 - zadanie administracji rządowej realizowane przez powiat „przyznawanie specjalnego świadczenia pieniężnego dla osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych”.
12.	Podjęcie innych działań wynikających z rozcznanych potrzeb.
13.	Realizacja innych zadań przewidzianych w odrębnych ustawach.
Art.12a ust. 1 i 2	1) Organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego mogą zlecać, w drodze umowy, organizacjom społecznym, Kościołowi Katolickiemu i innym kościołom, związkom wyznaniowym, fundacjom, stowarzyszeniom, pracodawcom oraz osobom fizycznym i prawnym, zadania z zakresu pomocy społecznej, oraz wspierać je, w tym finansowo. 2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, zasady i formy współdziałania, a także finansowania organizacji, o których mowa w ust. 1. (art. 157, pkt 2) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz.U. Nr 162, poz. 1118)

USTAWA z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.)

Art.35a	Po 1 stycznia 1999r.
1.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych, o której mowa w art. 10 ust. 1. "Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się zwłaszcza uczestnictwo w: 1) warsztatach terapii zajęciowej, 2) turnusach rehabilitacyjnych, 3) zespołach ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo, rekreacyjnych i sportowych oraz innych zespołach aktywności społecznej, zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych." zgodnie z orzeczeniem i wnioskiem, o którym mowa w art. 10 ust. 5 "Osoby niepełnosprawne kierowane są do uczestnictwa: 1. w warsztacie terapii zajęciowej - zgodnie z orzeczeniem, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 6, 2. w turnusie rehabilitacyjnym - na wniosek lekarza. (art. 6. 1. Powołuje się zespoły orzekające o stopniu niepełnosprawności: 1) powiatowe zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności przy powiatowym centrum pomocy rodzinie działającym na podstawie odrębnych przepisów - jako pierwsza instancja, 2) wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności - jako druga instancja. 3) Powiatowy zespół do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności, zwany dalej "zespołem", powołuje i odwołuje starosta, w ramach zadań z zakresu administracji rządowej. Zespół, na mocy porozumienia między powiatami, może obejmować więcej niż jeden powiat. 6. W orzeczeniu zespołu, poza ustaleniem stopnia niepełnosprawności, powinny być zawarte wskazania dotyczące w szczególności: 1) szkolenia, w tym specjalistycznego, 2) odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby, 3) korzystania z rehabilitacji ze wskazaniem form odpowiednich do potrzeb i możliwości, z wyłączeniem turnusów rehabilitacyjnych, 4) korzystania z systemu pomocy społecznej, 5) konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 6) uczestnictwa w terapii zajęciowej, 7) korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki. 2. Podjęcie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie. 3. Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.
2.	Podjęcie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.
3.	Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.

USTAWA z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.)

Art.6a	Po 1 stycznia 1999r.
I.	Powiat organizuje i zapewnia usługi o odpowiednim standardzie w domach pomocy społecznej dostosowanych do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Domy te są tworzone na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 listopada 1990r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998r. Nr 64, poz. 414)

USTAWA z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych. (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)

Art.20 ust.1 pkt 9a	Po 1 stycznia 1999r.
9a.	Uprawnienia do zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych ustalają oraz zasiłki te wypłacają: właściwe powiatowe jednostki organizacyjne - działające na podstawie odrębnych przepisów, powiatowe centra pomocy rodzinie - bezdomnym, którym jednostki te udzielają pomocy.
Art.32 ust. 2	Ośrodek pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz inne organy rentowe obowiązane są prowadzić dokumentację dotyczącą wypłat zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄD POWIATOWY

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art.11a	Po 1 stycznia 1999r.
1.	Organizowanie i zapewnianie funkcjonowania powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
2.	Przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą osobom bezdomnym, przebywającym na terenie powiatu, które zerwały w sposób trwały związku z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,
3.	pokrywanie kosztów podstawowej opieki zdrowotnej osobom bezdomnym, o którym mowa w art. 10a pkt 5 „Art. 10a. Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat, należy: udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania, sprawienie pogrzebu osobom bezdomnym przebywającym na terenie powiatu, które zerwały w sposób trwały związku z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność”,
4.	przyznawanie specjalnego świadczenia pieniężnego dla osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych,
5.	organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
6.	pomoc uchodźcom na podstawie art. 33,
7.	utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania określone w pkt 1-7.

USTAWA z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity Dz. U. z 1997 r., Nr 142, poz. 950 z późniejszymi zmianami):

Art.7²	Po 1 stycznia 1999r.
	1. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiaty należy: 1) realizacja dla kombatantów i osób represjonowanych zadań w zakresie opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych, 2) świadczenie pomocy w przygotowywaniu udokumentowanych wniosków o przyznanie w drodze wyjątku emerytur i rent, 3) analiza sytuacji życiowej kombatantów i osób represjonowanych oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych inicjatyw. 2. Samorząd powiatowy oraz wojewoda współdziałają przy realizacji swoich zadań z organizacjami społecznymi oraz stowarzyszeniami kombatantów i osób represjonowanych.

**ROLA I ZADANIA
SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO
I WOJEWODY
- funkcjonowanie
Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej**

ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA:

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art.11b	Po 1 stycznia 1999 r.
1.	sporządzanie bilansu potrzeb i środków w zakresie pomocy społecznej we współpracy z gminami i powiatami oraz opracowywanie strategii rozwoju
2.	opracowywanie i wdrażanie celowych programów służących realizacji zadań pomocy społecznej i ich dofinansowywanie
3.	organizowanie kształcenia, w tym prowadzenie szkół służb społecznych oraz szkolenia zawodowego kadr pomocy społecznej
4.	identyfikacja przyczyn ubóstwa oraz wspieranie i prowadzenie działań na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa
5.	inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie polityki społecznej, w tym pomocy społecznej
Art.12a	zlecenie, w drodze umowy, organizacjom społecznym, Kościołowi Katolickiemu i innym kościołom, związkom wyznaniowym, fundacjom, stowarzyszeniom, pracodawcom oraz osobom fizycznym i prawnym, zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspieranie ich, w tym finansowe.

Zadania samorządu wojewódzkiego w zakresie pomocy społecznej realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

I. Sporządzanie bilansu potrzeb i środków w zakresie pomocy społecznej we współpracy z gminami i powiatami oraz opracowanie strategii rozwoju.

1. Opracowanie wytycznych do sporządzania przez gminy i powiaty bilansu potrzeb i środków w zakresie pomocy społecznej.

2. Opracowanie wojewódzkiego planu potrzeb i środków na podstawie jednostkowych bilansów.

3. Pozyskanie środków finansowych na realizację zadań ujętych w bilansie potrzeb oraz ich podział.

4. Ustalenie diagnozy społecznej, oraz - w oparciu o materiały z gmin, powiatów, organizacji pozarządowych jak również własnych - wyznaczanie kierunków działań i opracowanie strategii rozwoju pomocy społecznej w regionie na podstawie:

a) przewidzianych problemów społecznych oraz prognoz demograficznych

b) występujących w środowisku potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych

c) potrzeb osób w zakresie usług wspierających (socjalnych)

d) usług całodobowej opieki

5. Przygotowanie i analizowanie informacji o infrastrukturze spo-

łecznej i technicznej w pomocy społecznej w układzie wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

6. Kontrolowanie merytoryczne działań finansowanych przez samorząd województwa, realizowanych przez gminy i powiaty w zakresie pomocy społecznej oraz kontrolowanie prawidłowości wykorzystania przekazanych środków.

7. Realizowanie budżetu samorządu wojewódzkiego zgodnie z założeniami uchwały budżetowej sejmiku wojewódzkiego.

8. Zabezpieczenie środków finansowych na działalność policealnych szkół pracowników służb społecznych.

9. Współpraca z innymi instytucjami i uczelniami wyższymi w zakresie badań społecznych.

10. Sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji zadań ujętych w bilansach potrzeb i w strategii rozwoju.

II. Opracowanie i wdrażanie całowycich programów służących realizacji zadań pomocy społecznej i ich dofinansowywanie.

1. Opracowanie wytycznych w celu wdrożenia regionalnych programów z zakresu istotnych spraw związanych z pomocą społeczną.

2. Opracowanie mapy natężenia problemów społecznych występujących w województwie oraz materiałów analityczno - syntetycznych dotyczących tych problemów.

3. Opracowanie i wdrażanie wojewódzkich programów rozwiązywania problemów z zakresu pomocy społecznej (dot. m.in. bezrobocia, niepełnosprawności, patologii społecznej) i ich finansowania.

4. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na finansowanie wojewódzkich programów celowych.

5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i jednostkami nie-

państwowymi celem opracowywania spójnych programów w zakresie pomocy społecznej.

6. Wspieranie finansowe programów dotyczących pomocy społecznej.

7. Sporządzanie ocen efektywności realizowanych programów.

8. Współpraca z innymi instytucjami i uczelniami wyższymi w zakresie metod pracy.

9. Promocja oraz informowanie społeczeństwa, poprzez współpracę ze środkami masowego przekazu, o znaczących dokonaniach pomocy społecznej w województwie.

III. Organizowanie kształcenia, w tym prowadzenie szkół służb społecznych oraz szkolenia zawodowego kadr pomocy społecznej.

1. Ustalanie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego.

2. Propagowanie i wspieranie finansowe kształcenia zawodowego kadry pomocy społecznej.

3. Opracowanie programów systematycznego kształcenia pracowników zatrudnionych w jednostkach pomocy społecznej.

4. Organizowanie i prowadzenie policealnych szkół pracowników służb społecznych oraz ROSz (Regionalnego Ośrodka Szkoleniowego) na terenie województwa.

5. Pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację tego zadania.

6. Przygotowywanie organizacyjne i merytoryczne różnorodnych form doskonalenia zawodowego dla profesjonalnej kadry pomocy społecznej i wolontariuszy organizacji pozarządowych (szkolenia, seminaria, konferencje).

7. Współpraca z placówkami naukowymi, szkołami wyższymi, policealnymi szkołami pracowników służb społecznych i towarzystwami naukowymi oraz innymi instytucjami i organizacjami, w tym placówkami zagranicz-

nymi, w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadry pomocy społecznej.

8. Organizowanie szkoleń, w tym zagranicznych, dla pracowników zatrudnionych w jednostkach pomocy społecznej jak i pracowników oraz wolontariuszy organizacji pozarządowych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej.

9. Przygotowywanie informacji o znaczących dokonaniach pomocy społecznej w województwie, celem promocji i prezentowania ich na naradach, konferencjach i seminariach oraz podawanie ich do publicznych wiadomości, przy współpracy środków masowego przekazu.

IV. Identyfikowanie przyczyn ubóstwa oraz wspieranie i prowadzenie działań na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa.

1. Opracowywanie diagnozy socjalnej w oparciu o informacje zebrane ze środowisk lokalnych jak i badania własne obszarów ubóstwa w województwie, jego rozmiarów i przyczyn.

2. Opracowywanie programów łagodzących skutki ubóstwa wspólnie z administracją rządową, samorządową jak i organizacjami pozarządowymi.

3. Tworzenie programów wyjścia z trudnych sytuacji życiowych przy współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

4. Zabezpieczenie środków finansowych dla działań na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa.

V. Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie polityki społecznej, w tym pomocy społecznej.

1. Tworzenie modelowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej,

z uwzględnieniem najnowszych trendów polskich i międzynarodowych.

2. Opracowywanie materiałów promujących nowe rozwiązania na podstawie literatury krajowej i zagranicznej oraz promowanie nowatorskich, praktycznych rozwiązań.

3. Przedstawianie sposobów rozwiązywania problemów społecznych poprzez audycje radiowe, telewizyjne i prasę.

4. Redagowanie i rozpowszechnianie wydawnictw własnych, propagujących najnowsze i najefektywniejsze rozwiązania w zakresie polityki społecznej, w tym pomocy społecznej w województwie, w kraju i na świecie.

5. Współpraca ze środowiskami naukowymi oraz zawodową i wolontaryjną kadrami pomocy społecznej w celu pozyskiwania materiałów do publikacji.

6. Tworzenie warunków umożliwiających rozwiązywanie ujawnionych problemów społecznych.

7. Organizowanie konferencji, sympozjów, szkoleń prezentujących osiągnięcia w zakresie pomocy społecznej.

ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ WOJEWODĘ:

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 1998, Nr 64, poz. 414 - z późniejszymi zmianami):

Art.12 ust.1	Po 1 stycznia 1999 r.
1.	ocena stanu i efektywności pomocy społecznej
2.	ustalenie sposobu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego
3.	nadzór nad przestrzeganiem wymaganego standardu usług świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a także placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz odpowiednim poziomem kwalifikacji kadr w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, niezależnie od podmiotu prowadzącego
4.	kontrola usług i akceptacja programów naprawczych w domach pomocy społecznej, a także ocena stopnia realizacji programu naprawczego, o którym mowa w art. 20 ustawy o pomocy społecznej
5.	wydawanie i cofanie zezwoleń lub zezwoleń warunkowych na prowadzenie domów pomocy społecznej oraz prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej
6.	koordynowanie działań w zakresie integracji ze społeczeństwem osób posiadających status uchodźcy
Art.12a	zlecenie, w drodze umowy, organizacjom społecznym, Kościołowi Katolickiemu i innym kościołom, związkom wyznaniowym, fundacjom, stowarzyszeniom, pracodawcom oraz osobom fizycznym i prawnym, zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspieranie ich, w tym finansowe.

POMOC SPOŁECZNA W GMINACH I POWIATACH – przykłady podejmowanych działań

FUNKCJONOWANIE OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Uchwała Nr XIII/107/99
Rady Miasta Krakowa
z dnia 17 marca 1999 r.

w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h i art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 13 poz. 74, zm.: Dz. U. Nr 58 poz. 261, Nr 106 poz. 496 i Nr 132 poz. 622, z 1997 r. Nr 9 poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113 poz. 734 i Nr 123 poz. 775, z 1998 r. Nr 155 poz. 1014, Nr 162 poz. 1126/, art. 91 ust. 5, art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym /Dz. U. Nr 91 poz. 578/, oraz art. 46 ust. 1, ust. 5 i ust. 5a, art. 55b ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej /jedn. tekst Dz. U. z 1998 r. Nr 64 poz. 414, zm.: Dz. U. z 1998 r. Nr 106 poz. 668, Nr 117 poz. 756, Nr 162 poz. 1118, Nr 162 poz. 1126/ Rada Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

§ 1.

W uchwale Nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, zmienionej uchwałą Nr XXVI/254/95 z dnia 19 lipca 1995 r., wprowadza się następujące zmiany

1/ § 1 uchwały otrzymuje brzmienie:

"Tworzy się jednostkę budżetową Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, zwany dalej MOPS, do realizacji zadań określonych przepisami prawa jako zadania ośrodka pomocy społecznej, jako zadania miejskiego ośrodka pomocy społecznej w miastach na prawach powiatu oraz innych zadań Miasta Krakowa, określonych w Statucie MOPS stanowiącym załącznik do uchwały."

2/ § 3 uchwały otrzymuje brzmienie:

"Udziela się Dyrektorowi MOPS, Zastępcom Dyrektora MOPS oraz Kierownikom Filii i Działów MOPS upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w celu wykonywania zadań określonych w § 1."

3/ w miejsce załącznika do uchwały nr XXVI/254/95 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 lipca 1995 r. wprowadza się załącznik w brzmieniu określonym niniejszą uchwałą.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta Krakowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Gazecie Urzędowej Miasta Krakowa, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1999 r.

Załącznik do uchwały Nr XIII/107/99
Rady Miasta Krakowa z dnia 17 marca 1999 r.

Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie

Dział I. Przepisy ogólne

§ 1.

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, zwany dalej MOPS, jest samodzielną jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Miasta Kraków.

2. MOPS realizuje:

a/ zadania Miasta Krakowa w zakresie pomocy społecznej, będące zadaniami gminy, własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej, nałożone ustawami albo wykonywane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

b/ zadania Miasta Krakowa w zakresie pomocy społecznej jako miasta na prawach powiatu, własne oraz z zakresu administracji rządowej realizowane przez Miasto Kraków,

c/ inne zadania Miasta Krakowa określone jako zadania MOPS w niniejszym Statucie, lub wynikające z przepisów prawa.

3. MOPS podlega bezpośrednio Zarządowi Miasta Krakowa.

§ 2.

1. MOPS jest podstawową jednostką organizacyjną Systemu Pomocy

Społecznej w Mieście Krakowie, którego kształt określa odrębna uchwała Rady Miasta Krakowa.

2. MOPS koordynuje działalność Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.

3. Zgodnie z uchwałą, o której mowa w ust. 1, oprócz MOPS w skład Systemu Pomocy Społecznej wchodzi:

a/ prowadzone, finansowane albo dofinansowane przez Miasto Kraków:

1/ domy pomocy społecznej,

2/ dzienne domy pomocy społecznej,

3/ środowiskowe domy samopomocy,

4/ placówki opiekuńczo-wychowawcze,

5/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

6/ placówki pomocy dla kobiet z dziećmi,

7/ placówki pomocy bezdomnym,

8/ warsztaty terapii zajęciowej,

9/ ośrodki wsparcia w postaci świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży.

10/ ośrodki wsparcia nie wymienione w punktach 1-9.

b/ prowadzone, finansowane albo dofinansowane przez Miasto Kraków programy pomocy społecznej realizowane na terenie Miasta Krakowa.

4. Zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 2 pkt a oraz zależności pomiędzy MOPS a tymi jednostkami określają niniejszy statut, regulamin organizacyjny MOPS, statuty i regulaminy organizacyjne tych jednostek albo umowy i porozumienia dotyczące finansowania albo dofinansowania działalności, o której mowa w ust. 2 i 3.

§ 3.

1. Siedzibą MOPS jest Kraków.

2. Terenem działalności MOPS jest obszar Miasta Krakowa.

Dział II. Cele i zadania MOPS.

§ 4

Celem działalności MOPS jest:

1/ doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzenie do integracji osób i rodzin ze środowiskiem,

2/ umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

§ 5

MOPS działa na podstawie obowiązującego prawa, w szczególności w oparciu o przepisy:

1/ ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej /tekst jedn. Dz. U. z 1998 r. Nr 64 poz. 414 z późn. zm./, zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej,

2/ ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jedn. Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, z późn. zm./,

3/ ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym /Dz. U. Nr 91 poz. 578/,

4/ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /Dz. U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm./,

5/ ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym /Dz. U. Nr 28 poz. 153 z późn. zm./,

6/ ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz. U. Nr 111 poz. 535 z późn. zm./,

7/ ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych /Dz. U. z 1995 r. Nr 4 poz. 17, z późn. zm./,

8/ ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /tekst jedn. Dz. U. z 1996 r. Nr 67 poz. 329 z późn. zm./,

9/ ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego /tekst jedn. Dz. U. Nr 142 poz. 950 z późn. zm./,

10/ ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży /Dz. U. Nr 17 poz. 78 z późn. zm./,

11/ kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 6

Zadania MOPS obejmują:

1/ tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowy niezbędnej infrastruktury socjalnej,

2/ analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,

3/ pracę socjalną rozumianą jako działalność zawodową mającą na celu udzielanie pomocy osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,

4/ zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin w szczególności poprzez:

a/ świadczenie usług przewidzianych ustawą o pomocy społecznej oraz innymi przepisami,

b/ przyznawanie i wypłacanie świadczeń, przewidzianych ustawą o pomocy społecznej oraz innymi przepisami,

5/ dokonywanie analiz stanu pomocy społecznej i ocena efektów jej działalności w mieście,

6/ opracowywanie miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,

7/ współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi, mające na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów,

8/ organizowanie różnorodnych form pomocy, a także udział w rozwijaniu infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym,

9/ koordynacja działań pomocy społecznej w Mieście Krakowie,

10/ projektowanie budżetu w zakresie zadań statutowych i ustawowych MOPS,

11/ właściwa organizacja pracy dla realizacji zadań i racjonalne gospodarowanie środkami przyznanymi w budżecie miasta Krakowa,

12/ inspirowanie i podejmowanie działań profilaktycznych,

13/ orzecznictwo o stopniu niepełnosprawności.

§ 7

Do zadań MOPS należy również zapewnienie warunków realizacji zadań statutowych.

§ 8

1. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy:

1/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych,

2/ przyznawanie pomocy rzeczowej,

3/ przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,

4/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie,

5/ prowadzenie ośrodków wsparcia dziennego pobytu, w tym dzien-

nych domów pomocy społecznej oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,

6/ inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznanych potrzeb miasta wykonywane na podstawie uchwały Rady Miasta.

2. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy:

1/ udzielanie schronienia, posiłku, w szczególności w noclegowniach i domach dla bezdomnych, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,

2/ świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania,

3/ pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, w tym osób bezdomnych i innych, które nie mają żadnych źródeł utrzymania i nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym.

4/ udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,

5/ praca socjalna,

6/ sprawienie pogrzebu.

3. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej należy:

1/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, renty socjalnej, przysługujących dodatków do świadczeń,

2/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych i specjalnych okresowych,

3/ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osobom pobierającym zasiłek stały, gwarantowany zasiłek okresowy oraz osobom, o których mowa w art. 31b ust. 2 i ust. 3 ustawy, o której mowa w § 5 pkt 1,

4/ przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,

5/ przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego,

6/ świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,

7/ organizowanie, prowadzenie lub nadzór nad prowadzeniem środowiskowych domów samopomocy,

8/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków dla kobiet w ciąży i wychowujących dzieci,

9/ przyznawanie i wypłacanie komбатantom i innym osobom uprawnionym pomocy pieniężnej,

10/ inne zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków.

4. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania innych zadań zleconych gminie należy:

1/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 10 ustawy o której mowa w § 5 pkt 7,

2/ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające rentę socjalną, zasiłek stały, zasiłek stały wyrównawczy lub gwarantowany zasiłek okresowy,

3/ inne zadania wynikające z ustaw, mające na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin, po zapewnieniu odpowiednich środków.

§ 9.

1. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej należy:

1/ organizowanie i zapewnienie usług o określonym standardzie w domach pomocy społecznej zapewniających całodobową opiekę oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej,

2/ opracowywanie miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,

3/ udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,

4/ organizowanie specjalistycznego poradnictwa,

5/ udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania, sprawienie pogrzebu osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,

6/ prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej,

7/ zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,

8/ doradztwo metodyczne dla pracowników socjalnych,

9/ pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych.

2. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat z zakresu pomocy społecznej należy:

1/ przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej osobom bezdomnym, przebywającym na terenie miasta, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,

2/ pokrywanie kosztów podstawowej opieki zdrowotnej osobom bezdomnym, o których mowa w punkcie poprzednim,

3/ przyznawanie specjalnego świadczenia pieniężnego dla osób

opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych,

4/ organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,

5/ pomoc uchodźcom na podstawie art. 33 ustawy o pomocy społecznej,

6/ organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o których mowa w art. 2a ust. 1 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej.

3. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania innych zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

1/ rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych,

2/ podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności i likwidacji barier,

3/ powoływanie i odwoływanie oraz zapewnienie funkcjonowania miejskiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności,

4/ udzielanie pożyczki osobie niepełnosprawnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz pomoc dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą na dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuację działalności,

5/ pomoc dla pracodawców w postaci zwrotu kosztów zatrudnienia osoby niepełnosprawnej,

6/ refundacja kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych przeprowadzonych u pracodawcy,

7/ przedstawianie wniosków do planu finansowo-rzeczowego PFRON w zakresie zadań realizowanych przez Miasto Kraków oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych z PFRON środków,

8/ opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,

9/ realizacja dla kombatantów i osób represjonowanych zadań z zakresu opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych,

10/ analiza sytuacji życiowej kombatantów i osób represjonowanych oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych inicjatyw,

11/ świadczenie pomocy w przygotowywaniu udokumentowanych wniosków o przyznanie w drodze wyjątku emerytur i rent,

12/ wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą, o której mowa w § 5 pkt 7, bezdomnym, którym udzielana jest pomoc na podstawie art. 10a pkt 5 i art. 11a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej,

§ 10.

Do zadań MOPS należy ponadto wykonywanie innych zadań Miasta Krakowa z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.

§ 11.

MOPS może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne.

§ 12.

MOPS może kierować wnioski o ustalenie niezdolności do pracy i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami.

§ 13.

1. MOPS współdziała z prowadzącymi działalność na terenie miasta

Krakowa organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji określonych zadań z zakresu pomocy społecznej.

2. MOPS może wspierać finansowo działalność podmiotów, o których mowa w ust. 1, jeżeli realizują zadania z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z zasadami ustalonymi przez odpowiedni organ Miasta Krakowa.

3. MOPS może zlecić wymienionym w ust. 1 podmiotom, za ich zgodą, w trybie pisemnego porozumienia, realizację określonych zadań z zakresu pomocy społecznej, przyznając na ten cel środki pieniężne.

4. MOPS sprawuje nadzór nad sposobem wykonywania porozumień, o których mowa w ust. 3 oraz kontroluje wydatkowanie środków przekazywanych zgodnie z ust. 2.

Dział III. Organizacja i zarządzanie MOPS.

§ 14.

1. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej kieruje i reprezentuje go na zewnątrz Dyrektor MOPS, mianowany przez Zarząd Miasta Krakowa.

2. Dyrektor MOPS wykonuje czynności pracodawcy w stosunku do osób zatrudnionych w MOPS.

3. Dyrektor MOPS jest umocowany w ramach zwykłego zarządu do składania oświadczeń woli i dokonywania czynności prawnych związanych z funkcjonowaniem MOPS, mających na celu realizację zadań statutowych MOPS, wobec wszystkich władz, organów, instytucji, przedsiębiorstw i banków oraz do występowania i prowadzenia w imieniu Miasta

Krakowa spraw przed sądami w charakterze strony, wnioskodawcy, uczestnika postępowania, z prawem do udzielania dalszych pełnomocnictw.

4. Dyrektor MOPS jest upoważniony do umarzania, w sytuacjach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej, należności wynikających z umów pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie.

5. Dla realizacji zadań statutowych MOPS Dyrektor MOPS jest uprawniony do podejmowania decyzji w formie zarządzeń, regulaminów i instrukcji.

6. Dyrektor MOPS składa Radzie Miasta Krakowa coroczne sprawozdanie z działalności MOPS oraz przedstawia potrzeby w zakresie zadań pomocy społecznej.

§ 15.

Podział na wewnętrzne komórki organizacyjne i ich szczegółowy zakres działania określa Dyrektor MOPS w Regulaminie Organizacyjnym, zatwierdzanym przez Zarząd Miasta Krakowa.

§ 16.

1. MOPS sprawuje nadzór nad prowadzonymi przez Miasto Kraków:

- 1/ domami pomocy społecznej,
- 2/ dziennymi domami pomocy społecznej,
- 3/ środowiskowymi domami samopomocy,
- 4/ placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, o których mowa w art. 2a ust. 1 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej,
- 5/ Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- 6/ ośrodkami wsparcia nie wymienionymi w punktach 1-5.

2. Zakres nadzoru, o którym mowa w ust. 1 obejmuje:

- 1/ opiniowanie i kontrolę realizacji zadań statutowych,
- 2/ koordynację zadań realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne,

3/ konsultowanie i opiniowanie rocznych i wieloletnich planów rzeczowo-finansowych,

4/ inicjowanie analiz umożliwiających wnioskowanie o umieszczenie zadań w planach finansowych,

5/ konsultowanie i opiniowanie sprawozdań z działalności jednostek,

6/ inne czynności nadzoru określone w statutach jednostek.

3. Kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1 zatrudnia i zwalnia Zarząd Miasta Krakowa, na wniosek Dyrektora MOPS.

Dział IV. Gospodarka finansowa MOPS.

§ 17.

1. MOPS prowadzi gospodarkę finansową jako jednostka budżetowa Miasta Krakowa, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o której mowa w § 5 pkt 14 i 15.

2. Posiada wyodrębniony rachunek bankowy.

3. MOPS w szczególności:

a/ pokrywa swoje wydatki bezpośrednio z budżetu Miasta Krakowa,

b/ odprowadza dochody na rachunek dochodów budżetu Miasta Krakowa.

4. Podstawą gospodarki finansowej MOPS jest plan finansowy, opracowany na podstawie uchwały budżetowej uchwalanej przez Radę Miasta Krakowa.

5. Dyrektor MOPS może, w celu realizacji zadań MOPS, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym MOPS.

6. Zaciąganie zobowiązań przez Dyrektora MOPS wymaga kontrasygnaty Głównego Księgowego.

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Koszęcin.

(sprawozdanie)

Wykonywaniem zadań gminy z zakresu pomocy społecznej zajmuje się jednostka organizacyjna, jaką jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - istniejący od 1990 roku.

Ośrodek pomocy społecznej wykonuje zadania zlecone gminie /finansowane z budżetu centralnego/ oraz zadania własne gminy /finansowane z własnych środków gminy/.

Udział środków własnych gminy wynosi około 30 % środków przeznaczonych na pomoc społeczną.

Świadczeniami z pomocy społecznej objętych jest około 8 % mieszkańców Gminy Koszęcin. Głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, wielodzietność, problemy alkoholowe, niepełnosprawność.

Zadania z zakresu pomocy społecznej wykonywane są poprzez wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń pomocy społecznej, jak i poprzez wykonywanie szeregu działań pomocowych.

Głównym celem świadczeń finansowych i materialnych określonych w ustawie o pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz łagodzenie negatywnych skutków wyżej wymienionych zjawisk.

Świadczenia te ukierunkowane są zarówno na poszczególne grupy klientów /np. osoby niepełnosprawne, bezrobotne, niedożywione dzieci, kobiety w ciąży/, jak i na zaspokajanie konkretnych potrzeb bytowych w rodzinach.

Ponadto przez ośrodek pomocy społecznej podejmowane są działania mające na celu doprowadzenie do usamodzielnienia się osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a także polegające na poradnictwie socjalnym i prawnym, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. Można tutaj wymienić:

- pobudzanie aktywności osób bezrobotnych poprzez ułatwienie im nawiązania kontaktu z miejscowymi pracodawcami, którzy poszukują pracowników
- poradnictwo rodzinne
- pomoc w wykorzystaniu własnych uprawnień klientów pomocy społecznej /załatwianie spraw związanych z przyznaniem świadczeń emerytalno-rentowych, alimentów itp./
- informowanie klientów o przysługujących im prawach /dotyczących np. ulg podatkowych poprzez pomoc w wypełnianiu zeznań podatkowych/
- czynności zmierzające do przeciwdziałania i likwidowania przemocy w rodzinach związane z programem "Niebieskiej Karty".

Centrum Usług Socjalnych w Stróży

Misją Centrum jest rozpoznanie potrzeb społeczności lokalnej oraz stworzenie zintegrowanego systemu pomocy socjalnej i medycznej dla członków społeczności lokalnej.

Problemy społeczno - bytowe

W ogólnej liczbie rodzin Gminy Pcim dominują rodziny wielodzietne, które w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej, przy znacznym bezrobociu mają wiele problemów finansowych i społecznych. Objawia się to poczuciem bezradności i zagrożenia o dalsze ich losy. Jednocześnie są to rodziny wielopokoleniowe, gdzie niejednokrotnie ostro zaznaczają się konflikty. W ich wyniku najczęściej dochodzi do izolacji społecznej ludzi starych, którzy nie mogą samodzielnie decydować o swoim życiu, żyjąc w osamotnieniu.

Problemem społecznym wymagającym rozwiązania jest sytuacja osób upośledzonych fizycznie i umysłowo. Mają np. utrudniony kontakt z lekarzami specjalistami, jak również z lekarzem ogólnym. Trzeba zaznaczyć, że obecna praktyka lekarza rodzinnego w Stróży, to w ogóle pierwsza od ok. 100 lat praktyka lekarska w samej wsi.

Wśród mieszkańców wsi obserwuje się niski poziom oświaty zdrowotnej. Ze względu na utrudniony dostęp do świadczeń medycznych i brak świadomości co do potrzeby leczenia, ludzie nie leczą się a ich stan zdrowia pogarsza się. Rzutuje to na stopień ich aktywności zawodowej oraz możliwości samodzielnego egzystowania w społeczeństwie.

Poważnym problemem społecznym wsi są zjawiska patologii życia rodzinnego (alkoholizm, przemoc w rodzinie). Istnieje zatem ogromna

potrzeba działalności konsultacyjnej w ramach pracy socjalnej w zakresie prawa, socjologii, psychologii.

Bezrobocie jako kolejne niekorzystne zjawisko życia społecznego dotknęło szczególnie kobiety. Po zlikwidowaniu w latach 90-tych zakładów pracy nakładczej, kobiety we wsi z powodu niskich kwalifikacji, wieku oraz kłopotów komunikacyjnych, nie mają praktycznie żadnych możliwości podjęcia pracy zawodowej.

Centrum obejmie szczególną opieką osoby starsze, niepełnosprawne, oraz rodziny niewydolne społecznie w celu ułatwienia lub przedłużenia możliwości samodzielnego życia oraz wykorzystania ich zasobów w sposób, który byłby pożyteczny dla nich samych oraz społeczeństwa lokalnego.

Centrum Usług Socjalnych z siedzibą w Stróży będzie komórką organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pcimiu, obejmującą zasięgiem swojego działania teren wsi Stróża, realizując zadania gminy z zakresu polityki socjalnej, zdrowotnej i opiekuńczej.

Uchwała Nr XXVII/188/97
Rady Miejskiej w Radomyślu Wielkim
z dnia 29 października 1997 r.

w sprawie zasad organizowania pogrzebu byłym podopiecznym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 oraz art. 40-42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /tekst jednolity w Dz. U. Nr 13 z 1996 roku poz. 74; zm. w Dz. U. Nr 89 z 1996 r. poz. 401, Dz. U. Nr 106 z 1996 r. poz. 496/ w związku z art. 10 ust. 2 pkt 5, art.34 ust.4 i ust. 5 oraz art. 41 ustawy z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej /tekst jednolity w Dz. U. Nr 13 z 1993 roku poz. 60, z późniejszymi zmianami/ Rada Miejska w Radomyślu Wielkim uchwała, co następuje:

§ 1

Sprawienie pogrzebu byłym podopiecznym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim w ramach zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym winno obejmować niezbędne wydatki do których zalicza się:

1. zakup trumny,
2. przewiezienie zwłok do miejsca pochówku,
3. korzystanie z pomieszczeń kaplicy,
4. wykopanie i zakopanie grobu,
5. pochowanie do mogiły,
6. oznaczenie kwatery /wyłącznie dla osób samotnych/.

§ 2

1. Wydatki na pokrycie kosztów o których mowa w § 1, ponoszonych przez gminę podlegają zwrotowi w całości lub w części z masy spadkowej.

2. Jeżeli przysługuje zasiłek pogrzebowy z ubezpieczenia społecznego, wydatki pokrywa się z tego zasiłku.

3. Żądanie zwrotu w całości lub w części wydatków na sprawienie pogrzebu zostanie poprzedzone przeprowadzeniem u osoby lub rodziny zobowiązanej do alimentacji, wywiadu środowiskowego w celu ustalenia wysokości wydatków podlegających zwrotowi.

4. Koszty sprawienia pogrzebu osobom, które nie posiadały żadnych stałych źródeł dochodu /oprócz zasiłku z pomocy społecznej/ własności mogącej stanowić masę spadkową oraz osób zobowiązanych do alimentacji, pokrywa gmina.

§ 3

Sprawienie pogrzebu na koszt gminy może być zorganizowane osobom bez ustalonej tożsamości - zmarłym na terenie gminy, a także byłym podopiecznym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim, którzy nie mieli osób bliskich, zdolnych do wykonania tych czynności.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w formie obwieszczeń na terenie gminy.

ZAPOBIEGANIE ALKOHOLIZMOWI I INNYM PATOLOGIOM

Uchwała Nr XXXIII/216/98
Rady Gminy w Sieprawiu
z dnia 2 kwietnia 1998 r.

w sprawie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 1998 r.

Na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35 poz. 230, z 1984 r. Nr 34 poz. 184, z 1987 r. Nr 33 poz. 180, z 1989 r. Nr 35 poz. 192, z 1990 r. Nr 34 poz. 198 i Nr 73 poz. 431, z 1991 r. Nr 73 poz. 321 z Nr 94 poz. 419, z 1993 r. Nr 40, poz. 194, z 1996 r. Nr 127 poz. 593 i z 1997 r. Nr 88 poz. 553 i Nr 113 poz. 732/ Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 1998 r. w brzmieniu jak załącznik do uchwały.

§ 2

Uprawnia się Zarząd Gminy do dokonywania przesunięć kwot pieniężnych między poszczególnymi zadaniami w w/w Programie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr XXXIII/216/98
Rady Gminy w Sieprawiu
z dnia 2 kwietnia 1998 r.

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

I. Ogólny zarys problemów alkoholowych w Gminie Siepraw.

1. Ilość istniejących punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

W Gminie funkcjonuje 41 punktów sprzedaży napojów alkoholowych - w tym 15 posiada zezwolenia na sprzedaż wszystkich rodzajów alkoholi, 22 wyłącznie piwa oraz 4 punkty prowadzące sprzedaż do spożycia w miejscu sprzedaży, czyli zakłady gastronomiczne.

Rozmieszczenie w/w punktów przedstawia się następująco:

	W miejscu sprzedaży	poza miejscem sprzedaży	Razem
	wszystkie rodzaje alk.	do 4,5 % i piwo	wszystkie rodzaje alk.
Czechówka	1	2	4
Lyczanka	-	1	2
Siepraw	2	14	7
Zakliczyn	1	5	2
Razem:	4	22	15

2. Dane dotyczące udzielanej pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 1997 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu udzielił pomocy 18 rodzinom dotkniętych problemem alkoholizmu. Pomoc ta świadczona była w formie rzeczowej, zasiłków rodzinnych oraz celowych. Na zasiłki okresowe wydatkowano kwotę 14.000 zł /przekazaną przez Wojewodę/, natomiast na zasiłki celowe i pomoc rzeczową - 7.500 zł /ze środków własnych gminy/.

3. Wykroczenia oraz przestępstwa mające związek z alkoholem /dane z Policji/:

1. Rozboje, kradzieże i włamania - 3 /na 36 ogółem/.

2. Znęcanie się nad rodziną - 5 /na 5 ogółem/.

3. Wypadki drogowe - 3 /na 13 ogółem/

- kolizje - 4 /na 28 ogółem/

4. Zatrzymano 5 praw jazdy

5. Podjęto 57 interwencji /na 95 ogółem/

6. Zatrzymano 7 osób do wytrzeźwienia.

4. Działalność Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczy 10 osób. W 1997 r. odbyła 7 posiedzeń - skierowano 4 wnioski do Sądu w sprawie zastosowania leczenia odwykowego. W miesiącu grudniu zorganizowano Mikołajki dla dzieci z rodzin patologicznych - upominki obdarowano 36 rodzin z terenu Gminy.

Założenia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 1998 r. w Gminie.

Głównym zadaniem programu profilaktyki alkoholowej w Gminie Siepraw na 1998 r. /i lata następne/ jest uświadomienie społeczeństwu

istnienia problemu alkoholizmu i ukazanie negatywnych skutków picia napojów alkoholowych.

Aby dotrzeć do jak najszerszego grona osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nawiąże współpracę z placówkami na terenie Gminy - szkoły, klub sportowy - w zakresie profilaktyki alkoholowej oraz z Urzędem Miasta i Gminy Myślenice - współfinansowanie Poradni Anonimowych Alkoholików /stworzenie możliwości korzystania z Poradni przez mieszkańców Gminy/.

Koordinacją prowadzenia profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zajmie się Pełnomocnik d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Członków Komisji d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Siepraw.

Realizacja wyżej wymienionego zadania będzie polegać na:

- I. Działalności edukacyjno-profilaktycznej
- II. Ograniczeniu dostępności do alkoholu
- III. Pomocy alkoholikom w przezwyciężaniu nałogu.
- IV. Pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi

I. Działalność edukacyjno-profilaktyczna

1. Prowadzenie w szkołach zajęć dotyczących problematyki alkoholowej np. program "Spójrz inaczej"

- programy organizowane byłyby zarówno dla dzieci i młodzieży szkolnej jak również dla nauczycieli /wrzesień/

2. Spotkania młodzieży w szkołach z psychologami zajmującym się problemami alkoholizmu /czerwiec/.

3. Organizowanie konkursów w szkołach /październik/

- opowiadania - problem alkoholowy w rodzinach, społeczeństwie

- plakaty - ukazanie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, propagowanie trzeźwości.

4. Utrzymanie tematycznej informacji wizualnej w Urzędzie Gminy, Ośrodku Zdrowia, szkołach - broszurki dot. problematyki alkoholowej, czasopisma tematyczne, poradniki.

5. Zagospodarowywanie wolnego czasu młodzieży przez prowadzenie w okresie ferii i wakacji zajęć sportowych przy szkołach

6. Organizowanie imprez sportowych w Gminie w celu propagowania zdrowego trybu życia.

II. Ograniczenie dostępności do alkoholu.

1. Kontrola wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:
- spełnienie przez podmiot gospodarczy ubiegający się o zezwolenie wymogów określonych w warunkach usytuowania miejsc i warunków sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności: zachowania odległości od szkół i miejsc kultu religijnego, posiadanie pozwolenia na budowę lub zmiany przeznaczenia budynku.

2. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych:
- kontrolę mogą przeprowadzać członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- zakres kontroli obejmuje przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w uchwale Rady Gminy Siepraw dot. zasad usytuowania miejsc sprzedaży i warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

3. Zbieranie informacji z Policji i Państwowej Inspekcji Handlowej o uchybieniach w prowadzeniu sprzedaży napojów alkoholowych stwierdzonych przez te organy oraz Kolegium d/s Wykroczeń, które mogą stanowić podstawę do cofnięcia zezwolenia.

4. Orzekanie o obowiązku zwrotu oryginału zezwolenia w przypadku wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia przed upływem terminu ważności zezwolenia.

III. Pomoc alkoholikom w przewycięzaniu nałogu.

1. Udostępnianie informacji dot. ośrodków pomocy osobom uzależnionym /ogłoszenia na tablicach w UG, rozmowa z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/.

2. Pomoc w rozpoczęciu leczenia odwykowego /informacji udzielać będzie w godzinach pracy Urzędu Gminy - Pełnomocnik d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/.

3. Adaptacja pomieszczenia w Szkole w Sieprawiu na uruchomienie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemami alkoholowymi.

4. Wzywanie osób, które nadużywają alkoholu na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przeprowadzanie z nimi rozmów mających na celu pomoc w przewycięzeniu nałogu - zaproponowanie leczenia oraz ewentualne skierowanie wniosku do Sądu w sprawie zastosowania leczenia odwykowego.

5. Propagowanie trzeźwości - plakaty, broszurki tematyczne itp. dostępne w Urzędzie Gminy, Ośrodku Zdrowia i szkołach /zachęcanie osób nadużywających alkoholu do zmiany trybu życia - rozmowy na posiedzeniach GKRPA/.

6. Współpraca z Punktem Konsultacyjnym działającym przy Parafii Siepraw - wsparcie finansowe Punktu, propagowanie osobom potrzebującym pomocy skorzystania z usług tego Punktu.

IV. Pomoc rodzinom z problemami alkoholowymi.

1. Udostępnianie informacji na temat Ośrodków udzielających pomocy rodzinom alkoholików.

2. Objęcie pomocą materialną rodzin alkoholików - w tym udzielanie stypendiów i opłacanie pobytu w internatach dzieci z rodzin alkoholików /współpraca w tym zakresie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej/.

3. Zorganizowanie wspólnie z sąsiednią Gminą kolonii z opieką terapeutów i wychowawców dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi /sierpień/.

4. Zorganizowanie Dnia Dziecka oraz "Mikołaja" dla dzieci z rodzin patologicznych z terenu Gminy.

5. Organizowanie wycieczek dla dzieci z rodzin patologicznych.

Uchwała Nr LXIII/II/546/98
Rady Miasta Trzebini
z dnia 1 czerwca 1998 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 1998 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym /tj. Dz. U. Nr 13/96 poz. 74/ oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami /Dz. U. Nr 127 poz. 583 z dnia 12 września 1996 r./ na wniosek Zarządu Miasta w Trzebini

Rada Miasta Trzebini uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały, który to załącznik stanowi jej integralną całość.

§ 2

Traci moc Uchwała Nr LIV/II/433/97 Rady Miasta Trzebini z dnia 30 lipca 1997 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3

Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Miasta.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Znowelizowana Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na samorząd terytorialny obowiązek kształtowania lokalnej polityki alkoholowej.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy /art. 4 ust. 1/.

Zadania, o których mówi ustawa dotyczą:

1. Zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja powyższych zadań wg art. 4 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalonego corocznie przez Radę Gminy.

Poprzedni Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych był przyjęty Uchwałą Nr LIV/II/433/97 Rady Miasta Trzebinii dnia 30 lipca 1997 r.

Proponowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozwoli na planową realizację powyższych zadań.

Załącznik do Uchwały Nr LXVIII/II/546/98
Rady Miasta Trzebinii
z dnia 1 czerwca 1998 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na 1998 r.**

I. Diagnoza sytuacji w Gminie Trzebinia w aspekcie problemów alkoholowych.

1. Liczba osób na terenie gminy wymagająca różnego typu oddziaływań terapeutycznych w ramach gminnego programu:

a/ osoby uzależnione /2-3 % dorosłej populacji/ - 518 - 778

b/ osoby nadużywające alkoholu /12-15 % dorosłej populacji/ - 3.111 - 3.889

c/ osoby współuzależnione /2-5 % dorosłej populacji/ - 518 - 1.296

d/ bite kobiety /18 - 25 % dorosłej populacji/ - 2.394 - 3.325

e/ dzieci i młodzież - świadkowie przykrew sytuacji spowodowanej alkoholem /około 41 %/ - 3.964

f/ według danych za 1997 r. - 350 osób z naszego terenu zostało odwiezionych do Izby Wyrzeźwień

g/ zatrzymano 131 praw jazdy z powodu prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwym /dane za 1997 r./

2. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej:

a/ Poradnia Odwykowa w Chrzanowie czynna w poniedziałki w godz. 10,00 - 14,00 w środy i piątki w godz. 12,00 - 15,00.

b/ Osoby przeszkolone w zakresie terapii uzależnień:

- 2 pracowników socjalnych przeszkolonych w Studium Pomocy Psychologicznej Instytutu Psychologii Zdrowia i Trzeźwości w Warszawie, 1 pracownik socjalny ukończył Studium Readaptacji Społecznej w Będzinie, 1 osoba ukończyła Studium Pomocy Psychologicznej dla nieprofesjonalistów, 1 osoba uczestniczy w zajęciach Studium Terapii Uzależnień w Warszawie,

c/ Grupy Samopomocowe:

- AI-Anon dla osób współuzależnionych - spotkania w każdy czwartek godz. 18,00 przy Parafii Św. Mikołaja w Chrzanowie,

- AA Dobro-Wolność dla osób uzależnionych - spotkania w każdą niedzielę godz. 17.00 przy Parafii Matki Boskiej Różańcowej w Chrzanowie,

- AA Pokora dla uzależnionych - spotkania w każdy czwartek godz. 17.00 przy Parafii Matki Boskiej Różańcowej w Chrzanowie,

- AA Nadzieja dla uzależnionych - spotkania w każdą sobotę o godz. 17.00 przy Parafii Św. Barbary w Trzebini - Krystynów,

- AA dla uzależnionych - spotkania w każdą środę godz. 16.30 przy Zakładzie Karnym w Trzebini,

- grupa wsparcia dla współuzależnionych - spotkania w każdy czwartek godz. 16.00 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzebini

d/ Telefon Zaufania czynny poniedziałek - piątek w godz. 7.30 - 19.00 a w sobotę w godz. 10.00 - 14.00

e/ Zespół Profilaktyki i Terapii Rodzin Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebini

- psycholog
- instruktor terapii odwykowej
- pedagog - specjalista resocjalizacji

f/ Przeszkoleni realizatorzy młodzieżowych programów profilaktycznych:

• 2 superwizorów,

• 35 realizatorów /nauczycieli/ programu profilaktycznego "Drugi Elementarz"

• 20 realizatorów programu profilaktycznego "Nasze Spotkania"

3. Monitoring problemów alkoholowych

Badania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych wykonano w oparciu o ankietę opracowaną przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wyniki badań wyrażają stan badanych zjawisk w 1995 r.

Badaniem ankietowym objęto dzieci w klasach siódmych szkół podstawowych oraz młodzież w klasach drugich szkół średnich.

a/ szkoły podstawowe:

• 75 % dzieci ma za sobą pierwsze próby picia alkoholu

• 61,3 % ankietowanych uczniów pije napoje alkoholowe. Uczniowie są świadomi faktu powszechnego spożycia alkoholu, tylko 13,4 % uznało, iż w środowisku ich kolegów nie ma osób często /co najmniej raz w tygodniu/ pijących alkohol,

• 72,4 % ankietowanych pije piwo; 46,7 % pije wino, a 19,9 % pije wódkę,

• 30 % dzieci ma za sobą doświadczenia upojenia alkoholowego,

• 34 % było w swoim życiu rodzinnym świadkiem przykrew sytuacji spowodowanej piciem alkoholu,

• 18 % uczniów stwierdza, że ich rodzice często piją alkohol,

• 3 % uczniów "wyskakuje na piwko" w czasie przerwy,

• 60 % ankietowanych samodzielnie kupuje piwo; 13,4 % - wino; 11,5 % - wódkę

b/ szkoły średnie

- 94 % młodzieży ma za sobą pierwsze próby picia alkoholu
- 85 % ankietowanych pije napoje alkoholowe, w tym 36,9 % minimum raz w tygodniu,
- 90 % młodzieży pije piwo; 68,5 % pije wino, a 60 % wódkę,
- 68 % ma za sobą doświadczenia upojenia alkoholowego
- 48,7 % młodzieży w swoim życiu było świadkiem przykrew sytuacji spowodowanej alkoholem
- 21,6 % żyje w rodzinach, w których często pije się alkohol,
- 28,8 % młodzieży pije na terenie szkoły,
- 20 % uczniów "wyskakuje na piwko" w czasie przerwy,
- 81 % samodzielnie kupuje piwo; 52 % - wino, a 47 % wódkę.

II. Podstawowe strategie programu

1. Ograniczenie dostępności do alkoholu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec alkoholu
2. Działania edukacyjne, służące zmianie struktury spożywania napojów alkoholowych
3. Realizacja profesjonalnych programów profilaktyki wobec dzieci i młodzieży
4. Zwiększenie dostępności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin
5. Zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego
6. Opracowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i środowiskami wzajemnej pomocy realizującymi programy profilaktyczne i naprawcze.

III. Zadania szczegółowe

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób uzależnionych od alkoholu w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego.
 2. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.
 3. Pomoc w tworzeniu grup samopomocowych.
 4. Prowadzenie grupy edukacyjno-motywacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz zagrożonych uzależnieniem.
 5. Przeprowadzanie maratonów terapeutycznych z trzeźwiejącymi alkoholikami w celu umacniania zachowań absytencyjnych.
 6. Prowadzenie telefonu zaufania.
 7. Upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej.
 8. Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Prokuraturą, Sądem, Ośrodkami leczenia uzależnień.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
 1. Szkolenia w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom przemocy w rodzinie przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem w środowisku pracy:
 - policjantów,
 - pracowników socjalnych
 - pedagogów szkolnych

- pracowników służby zdrowia
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2. Prowadzenie grupy wsparcia dla współuzależnionych członków rodzin alkoholików oraz ofiar przemocy w rodzinie.

3. Organizowanie spędzania wolnego czasu przez dzieci z rodzin alkoholowych, z nastawieniem na oddziały psychoterapeutyczne w świetlicach terapeutycznych, środowiskowych, klubach sportowych, instytucjach kultury i oświaty.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

1. Prowadzenie działalności edukacyjnej mającej na celu zmniejszenie spożycia alkoholu, poprzez działania skierowane na całą ludność, grupy zwiększonego ryzyka i osoby dotknięte chorobą alkoholową.

2. Realizacja programu edukacyjno-profilaktycznego "Nasze Spotkania" w szkołach ponadpodstawowych.

3. Realizacja programu profilaktycznego "Drugi Elementarz czyli Program siedmiu kroków".

4. Szkolenie dla pedagogów szkolnych w zakresie przeciwdziałania agresji w szkole.

5. Zorganizowanie obozu wypoczynkowo-terapeutycznego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

6. Upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu problemów alkoholowych.

4. Ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu i poza miejscem sprzedaży, kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

1. Sposobem lokalnej polityki wobec alkoholu na terenie miasta i gminy jest określenie w uchwałach Rady Miasta:

a/ zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

b/ warunków sprzedaży napojów alkoholowych,

c/ liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,

d/ szczegółowych zasad wydawania, cofania zezwoleń oraz kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

2. Kontrola placówek prowadzących sprzedaż alkoholu

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Włączanie organizacji pozarządowych w wykonanie zadań wynikających z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Wsparcie edukacyjne i materialne podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

3. Organizowanie konkursów ofert programowych na zadania związane z:

a/ profilaktyką i pracą z grupami ryzyka

b/ przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

c/ rehabilitacją osób uzależnionych i współuzależnionych

4. Pomoc w tworzeniu świetlic profilaktyczno-wychowawczych i środowiskowych dla dzieci z rodzin alkoholowych

IV. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowuje Pełnomocnik Zarządu ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedstawi Zarządowi Miasta, a następnie Radzie Miasta Trzebini.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Połańcu

W Urzędzie Miasta i Gminy Połaniec działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem tej komisji jest utworzenie zintegrowanego i profesjonalnego zespołu ludzi zajmujących się profilaktyką uzależnień oraz pomocą psychologiczną na terenie Gminy.

W Gminie Połaniec istnieje 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz 7 lokali gastronomicznych /1 punkt przypada na 341 mieszkańców/. 15 rodzin dotkniętych chorobą alkoholową objętych jest pomocą społeczną. 10 osób kierowanych jest przez w/w komisję na leczenie odwykowe. W trzech rodzinach, w stosunku do osób uzależnionych prowadzone były interwencje psychologiczne polegające na uświadomieniu tym osobom istoty choroby alkoholowej i sposobów walki z nią. Z systematycznych konsultacji i porad specjalistów w poradni i punkcie konsultacyjno-interwencyjnym korzysta około 60 osób. Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy alkoholowe jest 70. Pozostają one pod opieką Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Połańcu oraz pedagogów szkolnych. Z myślą o tych dzieciach utworzono w Szkole Podstawowej w Połańcu świetlicę socjoterapeutyczną, która prowadzi z dziećmi specjalne zajęcia. W szkołach podstawowych oraz w Zespole Szkół w Połańcu realizowane są programy profilaktyczne: "NOE", "SPÓJRZ INACZEJ" oraz "ELEMENTARZ II" prowadzone przez specjalnie przeszkolonych nauczycieli /łącznie jest ich 94/.

Nadużywanie alkoholu powoduje często łamanie prawa. W mijającym roku na terenie gminy ujawniono 8 przypadków znęcania się alkoholików nad członkami swych rodzin, 9 przypadków niedozwolonego reklamowania napojów alkoholowych i 2 przypadki niedozwolonego wyrobu spirytusu. We wszystkich tych sprawach policja wszczęła dochodzenie. W tym roku policja interweniowała 85 razy z powodu zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe. 75 osób zatrzymano w areszcie do wytrzeźwienia. 22 osobom zatrzymano prawo jazdy za prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości i sporządzono 52 wnioski do Kolegium ds. Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym w Staszowie. Około 100 mieszkańców naszej gminy ma zatrzymane prawo jazdy a wielu spośród nich mimo to dalej jeździ pojazdami mechanicznymi po drogach publicznych.

Ujawnione przypadki łamania prawa stanowią tylko część przestępstw rzeczywiście popełnianych pod wpływem alkoholu. Są one szczególnie trudne do udowodnienia w sferze życia rodzinnego. Wiele rodzin przeżywa autentyczne piekło, bojąc się do tego przyznać. Z badań prowadzonych w Polsce i na świecie wynika, że bite kobiety stanowią od 18% do 30% ogółu mieszkańców. Wg tego klucza łatwo obliczyć, że kobiet maltretowanych w naszej gminie jest około 1600 /sic!/!

Na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród uczniów szkół podstawowych wynika, że aż 15% spośród nich upija się! Wśród dorosłych mieszkańców naszej gminy, osób uzależnionych od alkoholu jest 1050 /12% - 15% populacji/. Szacunkowa liczba osób współuzależnionych od alkoholu /koalkoholizm/ wynosi ponad 400.

PROGRAM PROFILAKTYCZNY "SONDA 21"

Popularne stało się hasło: Mamy wreszcie demokrację, więc nie będziemy nikogo ograniczać.

A przecież w krajach starej demokracji np. w Anglii alkohol jest

reglamentowany, w USA może być sprzedawany osobom, które ukończyły 21 lat. Mam nadzieję, że i u nas świadomość społeczeństwa o zagrożeniach jakie niesie alkohol będzie rosła.

Sytuacja w Polsce:

- 15% nastolatków pije w sposób bardzo ryzykowny,
- wzrasta liczba zatrzymań nieletnich w izbach wytrzeźwień,
- 85% placówek handlowych łamie prawo sprzedając alkohol osobom nieletnim.

Sytuacja w USA:

- zahamowano wzrost spożycia alkoholu wśród nieletnich,
- pod presją społeczną podwyższono wiek legalnego zakupu i posiadania alkoholu do 21 lat,
- obniżyło to spożycie w grupie wiekowej 18 - 21 lat o 15%,
- obniżyło to o 15 - 20% /zależnie od stanu/ liczbę wypadków spowodowanych przez
- młodocianych, pijanych kierowców i pieszych /6% zgonów mniej/,
- nie więcej niż 55% placówek w Stanach o najłagodniejszych restrykcjach prawnych decyduje się łamać prawo, sprzedając lżejsze napoje nieletnim, i to stwarzając pozory jego respektowania.

Czy to jest możliwe w Polsce?

Nie tylko możliwe, ale i konieczne, jedynie droga do tego celu może być odrębna. Tego rodzaju prawo, które jest powiązane z obyczajem, a takim jest zakaz sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, może być przestrzegane pod warunkiem szerokiego społecznego poparcia.

Czy dla podobnych regulacji jest przyzwolenie społeczne?

Czy sami młodzi ludzie byliby, skłonni zaakceptować takie prawo?

Postanowiono ich o to zapytać. Poczawszy od 20 marca br. grupa kil-

ku tysięcy wolontariuszy współpracujących z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła mini program profilaktyczny w ok. 8000 klas w ponad 2000 szkół na terenie całego kraju

Wyniki zebrane w protokołach zostały zliczone w dniu 15 kwietnia br. przed kamerami II Programu TVP. Udział w programie profilaktycznym wzięło nad 200 tys. uczniów w wieku 13 - 17 lat. Zadaniem młodzieży było udzielić odpowiedzi na dwa pytania.

1. Są kraje np. w USA, w których obowiązuje zakaz sprzedaży alkoholu osobom poniżej 21 roku życia. Czy byłbyś za tym, aby w Polsce wprowadzono taki przepis? /TAK/NIE/.

2. Czy kiedykolwiek w swoim życiu rodzinnym byłeś świadkiem przykrych sytuacji, spowodowanej przez picie alkoholu, o której trudno będzie Ci zapomnieć? /TAK/NIE/.

125 tys. odpowiedziało TAK na 1 pytanie, zaś 65 % odpowiedziało NIE.

W drugim pytaniu do traumatycznych przeżyć przyznało się 35 % uczniów! Tylko część to dzieci alkoholików. Reszta to dzieci z tzw. normalnych rodzin.

A jak to wygląda w Połańcu?

"Sonda 21" była realizowana wśród młodzieży Szkoły Podstawowej i w Zespole Szkół Zawodowych w Połańcu.

W Szkole Podstawowej udział wzięło 445 uczniów.

Na 1 pytanie odpowiedziało:

TAK: 345 co stanowi: 77,5 %

NIE: 100 co stanowi: 22,5 %

Na 2 pytanie odpowiedziało:

TAK: 182, co stanowi 41,5 %

NIE: 261, co stanowi: 59 %

W Technikum Energetycznych udział wzięło 94 uczniów.

Na 1 pytanie odpowiedziało:

TAK: 59 co stanowi: 62,7 %

NIE: 35 co stanowi: 37,3 %

Na 2 pytanie odpowiedziało:

TAK: 34 co stanowi: 36,2 %

NIE: 60 co stanowi: 63,8 %

W Liceum Ogólnokształcącym udział wzięło 132 uczniów.

Na 1 pytanie odpowiedziało:

TAK: 94 co stanowi: 71,2 %

NIE: 38 co stanowi: 28,2 %

Na 2 pytanie odpowiedziało:

TAK: 57 co stanowi: 43,2 %

NIE: 75 co stanowi: 56,8 %

W Zasadniczej Szkole Zawodowej udział wzięło 75 osób.

Na 1 pytanie odpowiedziało:

TAK: 48 co stanowi: 64 %

NIE: 27 co stanowi: 36 %

Na 2 pytanie odpowiedziało:

TAK: 34 co stanowi: 45,3 %

NIE: 41 co stanowi: 53,7 %

Wnioski nasuwają się same:

Zdecydowana większość uczniów jest za podwyższeniem wieku sprzedaży alkoholu do 21 lat - 73,28 %. Przypuszczalnym powodem tego są doświadczane szkody i krzywdy spowodowane picciem alkoholu przez inne osoby - 41,15 %. Wskazuje to na brak uwagi dorosłych na odbiór ich zachowań przez dzieci. W porównaniu z danymi z sondy z całego kraju

problem alkoholowy w Połańcu wydaje się większy niż przeciętnie w kraju, w związku z tym my dorośli odpowiedzialni za rozwiązywanie tych problemów, powinniśmy w bardziej skuteczny sposób wspierać działania profilaktyczne i terapeutyczne wśród dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza wśród tych pochodzących z rodzin alkoholowych, jednocześnie należy przygotować i przeszkolić pracowników różnych służb i instytucji i pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i występującym zjawiskiem przemocy domowej.

Wyniki "Sondy 21" posłużą startującemu do działania ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu "Komitet 21", którego celem jest poprawa respektowania prawa chroniącego dzieci i młodzież przed sprzedażą alkoholu.

Materiał nadesłany przez Urząd Miasta i Gminy Połaniec

Uchwała Nr VII/66/99
Rady Miejskiej w Libiążu
z dnia 12 marca 1999 roku

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35 poz. 230 z późniejszymi zmianami/,
Rada Miasta uchwała:

§ 1

1. Przyjąć gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1999.
2. Gminny program stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchylić Uchwałę Nr XLI/280/97 Rady Miejskiej w Libiążu z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta i gminy Libiąż.

§ 3

Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Miejskiemu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY LIBIAŻ NA 1999 ROK

I. WSTĘP

Znowelizowana dnia 12 września 1996 roku ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określająca zadanie własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, nakłada obowiązek corocznego uchwalania gminnego programu w tym zakresie. Przedstawiony program jest wynikiem doświadczeń z realizacji programu w 1998 roku oraz aktualnych potrzeb i uwarunkowań równocześnie opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Krajową Radą Regionalnych Izb Obrachunkowych - "Katalog działań rekomendowanych do realizacji przez samorzady gminne".

Realizowane w ramach programu działania w 1999 roku będą służyły opracowaniu szczegółowej diagnozy stanu problemów i stanowić będą przygotowanie założeń do działania na kilka lat, obejmujące podstawowe cele i strategie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jako profesjonalne i nowoczesne podejście, do tej jednej z najważniejszych kwestii społecznych naszego kraju, jaką są problemy alkoholowe i przyczynią się do zmniejszenia szkód i kosztów jakie z tego tytułu ponosi nasze państwo.

Koordinację i nadzór nad realizacją działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powierza się pełnomocnikowi Zarządu ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. CELE PROGRAMU

1. zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież,
2. zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnień,
3. zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych,
4. zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
5. zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego /przemocy/,
6. zmniejszenie ilości wypadków oraz strat ekonomicznych spowodowanych nietrzeźwością w miejscu pracy,
7. zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszenia prawa i porządku publicznego,
8. zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
9. promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
10. tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

III. STRATEGIE PROGRAMU

1. racjonalne ograniczenia dostępności alkoholu poprzez systematyczną kontrolę w zakresie handlu napojami alkoholowymi,
2. działania edukacyjne na temat elementarnej wiedzy o chorobie alkoholowej,
3. przeciwdziałanie przemocy w rodzinach alkoholowych,
4. profilaktyczne programy informacyjne i psychoedukacyjne dla młodzieży i grup podwyższonego ryzyka,
5. zwiększenie skuteczności i dostępności do terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,

6. szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych,

7. wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy oraz stowarzyszeń prowadzących programy profilaktyczne i naprawcze.

IV. INSTYTUCJE, ORGANIZACJE I GRUPY ŚRODOWISKOWE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE LIBIAŻ

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Zakłady opieki zdrowotnej.
3. Placówki kulturalno-oświatowe /szkoły, domy kultury, kluby/.
4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze /przedszkola/.
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w tym świetlica środowiskowa.
6. Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny
7. Komisariat Policji.
8. Straż Miejska.
9. Sąd i Prokuratura Powiatowa - Chrzanów.
10. Organizacje i grupy środowiskowe:
 - Klub Abstynencji "Tęcza",
 - Grupa AA "Jutrzenka",
 - Pedagodzy szkolni i animatorzy,
 - Organizacje kościelne,
 - Kluby sportowe,
 - Inne organizacje.

V. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem

problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy Libiąż. Zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. pomoc psychospołeczną i prawną rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie,
4. ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożywania na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
5. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

VI. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
 - a. Prowadzenie i doskonalenie form działania Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego.
 - b. Podjęcie działań zmierzających do nawiązania współpracy międzygminnej w celu utworzenia Placówki Leczenia Odwykowego, bądź Międzygminnego Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - c. Szkolenie kadry medycznej terapeutów wybranych grup zawodowych w zakresie problematyki alkoholowej, pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie.
 - d. Wspieranie środowisk wzajemnej pomocy szczególnie w zakresie:
 - profilaktyki i pracy z grupami ryzyka,
 - przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- rehabilitacja osób uzależnionych i współuzależnionych.

e. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób uzależnionych od alkoholu w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego.

f. Doposażenie placówek związanych z problematyką alkoholową w pomoce i sprzęt niezbędne do prowadzenia zajęć terapeutycznych.

g. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów punktu oraz instytucji i organizacji współpracujących z punktem konsultacyjno-terapeutycznym /OSP, szkoły, parafie, ośrodek zdrowia, policja, Klub Abstynencki "Tęcza" i inne/.

h. Prowadzenie zajęć terapii ponadpodstawowej oraz zajęć w programie - po zakończeniu leczenia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

a. rozwój pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy domowej w systemie lecznictwa odwykowego, specjalistyczne programy terapeutyczne,

b. Powołanie grupy wsparcia dla ofiar przemocy,

c. Prowadzenie zajęć psychokorekcyjnych dla dzieci z grup ryzyka w świetlicy środowiskowej,

d. Prowadzenie programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych w formie szkolnych programów profilaktycznych, programów rodzinnych, obozów terapeutycznych.

e. Udział i organizacja szkoleń z zakresu wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej /Niebieska Karta/,

f. Edukacja publiczna, druk ulotek, broszur, biuletynu,

g. Kreowanie warunków do powstawania świetlic środowiskowych w ramach środowiskowych programów profilaktycznych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

a. Organizowanie i prowadzenie działalności edukacyjnej mającej na celu zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu skierowane na całą ludność gminy,

b. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców, jak: "II Elementarz", "NOE", "Nasze spotkania", "Odłot" i inne, posiadające rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

c. Wspieranie działań podejmowanych przez lokalną koalicję trzeźwościową, ośrodki kultury, kluby sportowe i inne w zakresie organizacji imprez sportowych i rozrywkowych dla młodzieży i dorosłych mających wyraźny cel profilaktyczny, eksponujących zdrowy, trzeźwy sposób życia,

d. Badanie i monitorowanie problematyki alkoholowej w lokalnej społeczności, opracowanie mapy problemów alkoholowych gminy Libiąż,

e. Podjęcie działań zmierzających do zorganizowania i prowadzenia stałego systemu informacji na temat działalności na terenie gminy /związku gmin" na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w formie biuletynu, itp./,

f. Uruchomienie programu wczesnego rozpoznawania choroby alkoholowej i wczesnej interwencji dla zainteresowanych instytucji, zakładów pracy, itp.

4. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

a. opracowanie zasad, form i zakresu prowadzenia kontroli sprzedaży napojów alkoholowych,

b. kontrola placówek sprzedaży alkoholu na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym, reklamy alkoholu. Organami uprawnionymi do kontroli są: upoważnieni pracownicy Urzędu Miejskiego, Straż Miejska, Zespół Kontrolny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

c. współdziałanie z innymi uprawnionymi organami kontroli,

d. szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

a. wspieranie materialne, edukacyjne i lokalowe podmiotów niepaństwowych zajmujących się statutowo problematyką alkoholową - w tym m.in. Klub Abstynencki "Tęcza".

b. Sfinansowanie lub dofinansowanie zakupu pomocy i sprzętu niezbędnego do realizacji przez organizacje pozarządowe zadań w ramach gminnego programu, adaptacje i remonty bazy lokalowej.

c. Zlecenie realizacji zadań wynikających z gminnego programu organizacjom pozarządowym.

VII. UWAGI KOŃCOWE

1. Sprawozdanie z realizacji gminnego programu przygotowuje Pełnomocnik Zarządu ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedkłada Zarządowi Miasta - do 31.01.2000 r.

2. Zarząd Miasta po zatwierdzeniu sprawozdania przedstawia je Radzie miejskiej do przyjęcia - do 28 lutego 2000 r.

UCHWAŁA Nr VI/25/99 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 4 marca 1999 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 1999.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 - tekst jednolity zmiany: Dz. U. Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113, poz. 734, Nr 123, poz. 775, z 1998 roku Dz. U. Nr 155 poz. 1014, Dz. U. Nr 162, poz. 1126, oraz w związku z art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230, zmiany: z 1984 r. Nr 34, poz. 184; z 1987 r. Nr 33, poz. 180; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 73, poz. 431; z 1991 r. Nr 73, poz. 321 i Nr 94, poz. 419; z 1993 r. Nr 40, poz. 184; z 1996 Nr 127, poz. 593; z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 113, poz. 732 i Nr 121, poz. 770 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668/

Rada Miejska w Połańcu uchwała:

§ 1

Podstawowe kierunki działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Mieście i Gminie Połaniec w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miejskiemu.

§ 3

Nadzór nad realizacją uchwały sprawuje Komisja Zdrowia i Spraw Społecznych.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia poprzez podanie jej do wiadomości publicznej na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy Połaniec.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr IV/25/99
Rady Miejskiej w Połancu
z dnia 4 marca 1999 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 1999.**

Zadania realizowane w ramach "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych" w roku 1999.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2. Systematyczne szkolenia kadry działającej w zakresie leczenia, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, pomocy sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć terapeutycznych.
4. Kontynuowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia i zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego.
5. Współpraca z Oddziałem Odwykowym Szpitala w Morawicy.
6. Wspieranie środowisk wzajemnej pomocy typu AA, Alanon, Alaten.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy domowej.

2. Organizacje szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych /OPS, Szkoły, Ośrodek Zdrowia, Policja/ z uwzględnieniem współpracy między służbami z zakresu wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej np. Niebieskie Karty.

3. Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy.

4. Pomoc finansowa i merytoryczna w prowadzeniu świetlic socjoterapeutycznych dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

5. Organizacja narad, konferencji poświęconych przemocy w rodzinie.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców pt. "Drugi Elementarz", "NOE", "Spójrz inaczej", "Nasze spotkania".

2. Prowadzenie kursów i programów profilaktycznych dla rodziców dotyczących umiejętności rozmawiania z dziećmi na temat alkoholu i problemów alkoholowych organizowanych na terenie szkół i poradni psychologiczno-pedagogicznej.

3. Organizowanie świetlic profilaktycznych dla dzieci z grupy ryzyka.

4. Organizowanie form sporządzania wolnego czasu w postaci obozów socjoterapeutycznych dla dzieci alkoholików.

5. Organizowanie szkoleń i kampanii edukacyjnych w dziedzinie rozwiązywania problemów alkoholowych dla ogółu społeczności lokalnej.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które starają się o zdobycie kwalifikacji instruktora terapii uzależnień, np. członków grupy AA, którzy podejmą pracę z osobami uzależnionymi i członkami rodzin alkoholików.

2. Zlecanie organizacjom pozarządowym profesjonalnych zadań do realizacji wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

1/ Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem.

2/ Podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących ustawowy zakaz reklamy alkoholu.

3/ Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne mające na celu zapoznanie społeczeństwa z prawnymi regulacjami z zakresu problematyki alkoholowej.

Informacja na temat funkcjonowania programu zwalczania patologii i przeciwdziałania uzależnieniom w Połańcu.

Do obowiązków samorządu lokalnego zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy zwalczanie patologii, pomoc osobom uzależnionym, prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej a także pomoc osobom niepełnosprawnym.

Zmieniły się okoliczności społeczne, polityczne i ekonomiczne. Pojawiły się nowe wyzwania, które wymagają nie tylko wysiłku i zaangażowania, ale także wiedzy i umiejętności praktycznych. Zajmowanie się tymi problemami nie jest doraźną akcją obliczoną na szybkie efekty.

Samorząd Połańca podejmuje szereg wysiłków w zakresie profilaktyki uzależnień, pomocy psychologicznej rodzinom dysfunkcyjnym i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, a oto niektóre z nich:

1/ Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach tego programu realizuje się takie zadania jak:

tworzenie i prowadzenie

- punktów informacyjno-konsultacyjnych,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- telefonów zaufania,
- programów środowiskowych,
- świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

program zajęć w załączeniu/

- inicjowanie i wspieranie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

2/ Ścisła współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Połańcu /działalność PPP w załączeniu/.

3/ Informowanie społeczeństwa Miasta i Gminy o problemach i podjętych działaniach /artykuły w prasie /Merkuriusz Połaniecki, "Echo Elektrowni"/.

Największą korzyścią jaką może odnieść społeczność lokalna z realizacji takich zadań jest wzrost dobrych więzi pomiędzy jej członkami.

Informacje na temat programu realizowanego przez Szkołę Podstawową im. T. Kościuszki w Połańcu

Nazwa: Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Czas trwania: 2 x 3 godziny, w środę i czwartek w godzinach 16-19.

Odbiorcy programu: Czterdzieścioro dwoje dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, uczniów Szkoły Podstawowej w Połańcu z klas I-VIII.

Cele spotkań:

1. Dostarczenie wiedzy na temat choroby alkoholowej i współuzależnienia.
2. Odreagowanie przykrych napięć spowodowanych trudną sytuacją domową.
3. Poznanie siebie i kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć.
4. Dostarczenie dzieciom przyjemności i radości.
5. Kształtowanie pozytywnej samooceny.
6. Wyrabianie umiejętności radzenia sobie z lękiem, niepokojem i wstydem.
7. Zmiana wzorców zachowań.

8. Budowanie udanych relacji z rówieśnikami.
9. Dawane dzieciom wsparcia emocjonalnego.

Spodziewane efekty:

- * Podniesienie samooceny i kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie przez dzieci.
- * Uaktywnianie dzieci zahamowanych, spiętych, wycofujących się.
- * Uspokojenie dzieci agresywnych i wskazanie im innych sposobów radzenia sobie z frustracją.
- * Lepsze funkcjonowanie w klasie, grupie rówieśniczej, rodzinie.
- * Osiąganie przez dzieci lepszych wyników w nauce.
- * Spontaniczne wyrażanie uczuć jako element terapii
- * Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- * Odczuwanie przez dzieci akceptacji i zrozumienia.

Sposób dokumentowania przebiegu programu:

- Opracowanie tematyki zajęć socjoterapeutycznych.
- Prowadzenie Dziennika Zajęć.
- Gromadzenie prac uczestników zajęć.

Miejsce prowadzenia zajęć: Świetlica Szkoły Podstawowej w Połańcu.

Planowana tematyka zajęć:

BLOK I - Uczucia i komunikacja

- 1/ Poznajemy i nazywamy uczucia.
- 2/ Zwracamy uwagę na uczucia innych ludzi.
- 3/ Rozumiemy i akceptujemy uczucia innych.
- 4/ Doceniamy innych.
- 5/ Co się ze mną dzieje kiedy przeżywam różne uczucia.

- 6/ Sposoby porozumiewania się.
- 7/ Czasem jesteśmy zazdrośni.
- 8/ Wstyd i jak sobie z nim radzić.
- 9/ Niepokoje które przeżywamy.

BLOK II - Pozytywne myślenie

- 1/ Gry i zabawy podnoszące samoocenę.
- 2/ Pozytywne myślenie i jego wpływ na osiąganie zamierzonych celów.
- 3/ Są ludzie, którym na nas zależy.
- 4/ Zabawy plastyczne i ruchowe mające na celu wzmacnianie wiary we własne możliwości.
- 5/ Jesteśmy wyjątkowi i niepowtarzalni.
- 6/ Rozpoznanie swoich mocnych stron.
- 7/ Sukcesy, które osiągnęliśmy i do których dążymy.
- 8/ Są sytuacje, w których czuję się ważny.

BLOK III - My i alkohol

- 1/ Co mogę zrobić aby być silnym i zdrowym
- 2/ Podejmujemy właściwe decyzje w sprawie zdrowia.
- 3/ Co wiemy na temat alkoholu.
- 4/ Doświadczenie - rozrywka - nadużywanie.
- 5/ Wpływ alkoholu na organizm.
- 6/ Uzależnienie jako choroba.
- 7/ Przeżycia związane z alkoholem.
- 8/ Czy to moja wina?
- 9/ Jak sobie radzić w trudnych sytuacjach.
- 10/ Kto może mi pomóc.
- 11/ Współzależnienie.

- 12/ Jak alkohol wpływa na uczucia.
- 13/ Relacje w rodzinie z problemem alkoholowym.
- 14/ Dokonywanie wyboru i nauka odmawiania.

BLOK IV - Relaks i zabawa

- 1/ Zabawy socjoterapeutyczne.
- 2/ Gry planszowe.
- 3/ Wspólne przeżywanie świąt i uroczystości:
 - * Bal karnawałowy.
 - * Wielkanoc.
 - * Wycieczka autokarowa.
 - * Dzień Matki.
 - * Dzień Dziecka.
 - * Uroczyste zakończenie zajęć w roku szkolnym 1998/99.
 - * Ognisko na rozpoczęcie zajęć w nowym roku szkolnym.
 - * Spotkanie Andrzejkowe.
 - * Mikołaj.
 - * Wigilia Bożego Narodzenia.
- 4/ Stres i jak sobie z nim radzić.
- 5/ Zabawy relaksacyjne.

Metody prowadzenia zajęć:

- techniki relaksacyjne,
- rozmowa,
- krąg uczuć,
- dybryfing,
- praca w małych grupach,
- piosenka,
- psychodrama,

- pantomima,
- burza mózgów,
- ćwiczenia plastyczne,
- ćwiczenia muzyczne.

Zespół realizatorów:

- * mgr pedagogiki specjalnej Małgorzata Sokołowska
- * mgr pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej Grażyna Kamińska

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Połańcu

Rejon działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Połańcu obejmuje: Miasto i Gminę Połaniec, Gminę Łubnice i częściowo Gminę Osiek, składa się na to 8 przedszkoli, 11 szkół podstawowych, Zespół Szkół w tym: Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum Elektryczne, Liceum Ogólnokształcące i Rodzinny Dom Dziecka.

W Poradni zatrudnieni są następujący specjaliści:

- psycholog - 2
- pedagog - 1
- logopeda - 2
- socjolog - 1

Wykwalifikowany i aktywny zespół pracowników Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej jest w stanie zaspokoić potrzeby w rejonie działania poprzez prowadzenie działalności diagnostycznej, terapeutycznej, doradczej i profilaktycznej.

Wraz z funkcją diagnostyczno-orzeczniczą proporcjonalnie wzrasta liczba i różnorodność form pomocy indywidualnej i grupowej udzielonej przez pracowników poradni.

Poszerzył się zakres pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą, nauczycielami i rodzicami.

Jest to możliwe dzięki aktywności pracowników poradni warsztatów, treningów, zdobywanych stopni specjalizacji.

Oferta z naszej strony wygląda następująco:

1. Pomoc indywidualna dla dzieci i młodzieży:

- zajęcia reedukacyjne dla dzieci mających trudności w nauce szkolnej /dysleksja, dysgrafia/

- zajęcia logopedyczne

- psychoterapia obejmująca dzieci i młodzież z zaburzeniami nerwicowymi, neurotycznymi, zagrożone uzależnieniami, z zaburzeniami zachowania /np. autyzm, agresja/ i moczące się,

- spotkania terapeutyczne dotyczące pracy nad wzmocnieniem poczucia własnej wartości, poprawy komunikacji: w rodzinie, w grupie rówieśniczej i między uczniem a nauczycielem, asertywności, trudności adaptacyjnych w szkole, problemów wieku dojrzewania,

- terapia indywidualna dzieci i młodzieży z dysfunkcją narządu słuchu, wzroku i mózgowym porażeniem dziecięcym

- zajęcia wspomagające rozwój dzieci, w tym dzieci z odroczonym obowiązkiem szkolnym,

- zajęcia stymulujące rozwój dzieci upośledzonych umysłowo i wolniej rozwijających się.

2. Praca grupowa - dzieci, młodzież, rodzice

- psychoterapia

- socjoterapia

- zajęcia adaptacyjno-integracyjne

- reedukacja

3. Pomoc nauczycielom, rodzicom i wychowawcom

- treningi

- warsztaty

- zajęcia terapeutyczne

- prelekcje

- wykłady

- porady

- udział w radach pedagogicznych

- dyżury konsultacyjne

- prowadzenie szkoleń

4. Specjalistyczne formy pomocy uwzględniające potrzeby lokalne:

- opieka postdiagnostyczna nad dziećmi z grupy integracyjnej w przedszkolu i klasami integracyjnymi w Szkole Podstawowej

- badania selekcyjno-przesiewowe w klasach przedszkolnych

- treningi efektywności uczenia się i myślenia twórczego

- praca z ludźmi po traumie pourazowej /powódź, katastrofy/

- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla uczniów dyslektycznych w Technikum i Liceum Ogólnokształcącym

- poradnictwo zawodowe i treningi dla bezrobotnych

- opieka psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna nad dzieckiem specjalnej troski od 0 - 25 lat

- program profilaktyczny NOE dla młodzieży kl. VII-VIII Szkoły Podstawowej i szkół średnich

- program profilaktyczny "Spójrz inaczej" warsztaty dla nauczycieli Szkół Podstawowych

- praca z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych - warsztaty dla psychologów i pedagogów

- Studium Socjoterapii dla nauczycieli i wychowawców

- Interwencja i pomoc psychologiczna w rodzinie z problemem alkoholowym - warsztat dla pracowników służb i instytucji publicznych
- działania zespołowe i pomoc psychologiczna w sytuacji przemocy domowej - warsztat
- "Nasze spotkania" - program psychoedukacyjny dla młodzieży, służący nauce umiejętności psychologicznych - rozumienia siebie, kierowania sobą i porozumiewania się z innymi - warsztat
- "Jak zakładać grupy wsparcia" - warsztat
- "Negocjacje i mediacje"
- Praca z ludźmi uzależnionymi

Pracownicy poradni ściśle współpracują z placówkami oświatowymi oraz biorą udział w pracach Urzędu Miasta i Gminy, Miejsko-Gminnej Komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Stowarzyszenia Doradców Zawodowych, Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Komitetu Ochrony Praw Dziecka. Współpracują również z Rejonowym Urzędem Pracy, Towarzystwem Dyslektycznym, Fundacją "ETOH", Ośrodkiem Pomocy i Edukacji Psychologicznej "Intra", placówkami medycznymi.

Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej podejmują również inicjatywy opracowywania materiałów i instruktaży dla nauczycieli i rodziców z zakresu psychologii wychowawczej, rozwojowej i psychoterapii.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Koszęcin (sprawozdanie)

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koszęcinie prowadzi działania przeciwko wszelkiego rodzaju patologiom w ramach corocznie uchwalanego programu przez Radę Gminy. Tegoroczny harmonogram proponuje nowy styl spędzania czasu przez wszystkich mieszkańców naszej gminy. Wiele uwagi poświęciliśmy na organizowanie i uczestnictwo w imprezach bezalkoholowych /mamy tutaj na myśli zabawy, dyskoteki, festyny, biesiady.../. Zamierzamy promować i pomagać w organizowaniu wesel bezalkoholowych.

Po 10 latach obecności w naszej gminie Klubu Radość i po 2 latach pracy Świetlicy Środowiskowej, te obydwie formy pomocy ludziom z grupy ryzyka, znalazły odpowiednie miejsce i uznanie w gminnym programie. Równie ważnym kierunkiem działania jest zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej i materialnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Problem młodzieży uzyskał odzwierciedlenie głównie w formie utworzenia dwóch Bezalkoholowych Klubów Młodzieżowych. Komisja RPA jest otwarta na wszelkie zaangażowanie z zewnątrz, dlatego wspomaga działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Zmniejszenie ilości limitowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierają-

cych ponad 4,5 % alkoholu do 20 stanowisk oraz systematyczne kontrole w/w miejsc mają na celu zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy wsparciu Rady Gminy i zaangażowaniu Zarządu z Panem wójtem Michałem Staszyńskim, w ciągu czterech miesięcy swojej pracy przeprowadziła szereg akcji m.in. 12.11.1998 r. podjęto bardzo ważną uchwałę o zmianie programu gminnego i powołaniu nowego składu komisji.

W dniu 29.11.98 r. w Koszęcinie odbył się Koncert Trzeźwościowy na którym gościnnie wystąpił ks. Władysław Zązel z kapelą góralską, nasza gminna orkiestra i członkowie Klubu Radość, a całość prowadził aktor rodem z Koszęcina Andrzej Skiba. W dniu św. Mikołaja rozdano około 500 paczek dzieciom z rodzin wielodzietnych i z problemem alkoholowym z terenu całej gminy, oraz подарowano zabawki dla przedszkoli i świetlic. W wigilię świąt Bożego Narodzenia Komisja otrzymała od Pana cukiernika Jana Nowaka, dużą ilość ciasta drożdżowego, które to członkowie komisji rozwieźli po terenie gminy. Zarząd Gminy miał także udział w organizowaniu bezalkoholowego balu franciszkańskiego w Strzebinie, na którym także był obecny wielki propagator i apostoł trzeźwości ks. W. Zązel. Podczas tegorocznych zimowych ferii, przy współpracy z Akcją Katolicką zostały zorganizowane półkolonie, z których korzystały dzieci z Koszęcina i Sadowa. Obecnie Komisja pracuje nad przygotowaniem II Koncertu Trzeźwościowego pod hasłem "STOP PIJANYM KIEROWCOM", który jest zakończeniem akcji rozpoczętej w listopadzie ubiegłego roku.

Wszystkie te imprezy finansowane są ze środków za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

FINANSOWANIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Uchwała Nr XXV/166/97
Rady Gminy w Sieprawiu
z dnia 30 kwietnia 1997 r.

w sprawie zasad zwrotu wydatków na pomoc społeczną oraz zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

Na podstawie art. 18 ust. 3 i art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej /tekst jednolity z 1993 r. Dz. U. Nr 13 poz. 60, zmiany 1994 r. Dz. U. Nr 62 poz. 265, z 1996 Dz. U. Nr 100 poz. 459 i 147 poz. 687/.

Rady Gminy w Sieprawiu uchwała co następuje:

§ 1

Ustala się zasady zwrotu wydatków poniesionych przez Gminę na przyznaną pomoc dla osób, których dochód przekracza kryterium określone w art. 4 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. /tekst jednolity z 1993 r. Nr 13 poz. 60 z późniejszymi zmianami/ oraz zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze w brzmieniu jak załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do uchwały Nr XXV/166/97
Rady Gminy w Sieprawiu
z dnia 30 kwietnia 1997 r.

ZASADY ZWROTU WYDATKÓW NA POMOC SPOŁECZNA

Zasady zwrotu wydatków poniesionych na przyznaną pomoc dla osób, których dochód przekracza kryterium określone w art. 4 ustawy o pomocy społecznej z 29 listopada 1990 r. /tekst jednolity z 1993 r. Nr 13, poz. 60 z późn. zmianami/ oraz zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

1. Wydatki na usługi lecznicze, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie się i zasiłki celowe w ramach realizacji zadań własnych gminy na podstawie ustawy wyżej powołanej, zwanej dalej "ustawą", podlegają z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 4 zwrotowi

a/ w całości, jeżeli dochód osoby lub rodziny przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w art. 4 ustawy,

b/ w 50 % jeżeli dochód przekracza kryterium a nie jest wyższy niż 150 % kryterium dochodowego dla danej osoby lub rodziny.

2. Wydatki poniesione na dożywianie uczniów w Szkołach Podstawowych podlegają z zastrzeżeniem ust. 3, 5 i 6 niniejszych zasad zwrotowi w całości jeżeli dochód w rodzinie ucznia jest wyższy niż 150 % kryterium dochodowego określonego w art. 4 ustawy.

3. Można odstąpić od zwrotu wydatków, o których mowa w ust. 1 i 2, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego jeżeli:

a/ osoba lub rodzina, której udzielono pomocy ponosi wydatki na leczenie i rehabilitację osób chorych w rodzinie w takiej wysokości, że

dochód po odliczeniu tych wydatków nie będzie przekraczał kryterium dochodowego wg ustawy,

b/ pomoc została przyznana w związku z poniesionymi stratami w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

4. Można odstąpić od zwrotu wydatków poniesionych na pomoc, o której mowa w ust. 1 i jeżeli dochód w rodzinie nie przekracza 200 % kryterium określonego w art. 4 ustawy jeżeli osoba lub rodzina ponosi wydatki na:

a/ zapewnienie schronienia /budowa domu, modernizacja, zakup mieszkania/ jeżeli jest to jedyne mieszkanie lub dom osoby lub rodziny, której udzielono pomocy.

5. Zwrot wydatków może być rozłożony na raty.

6. O zwrocie kosztów pogrzebu z masy spadkowej orzeka się w zależności od wartości masy spadkowej, warunków materialnych i sytuacji życiowej spadkobierców.

7. O zwrocie wydatków określonych w ust. 1, 2 i 5 oraz o wysokości rat w jakich wydatek ma być zwrócony, decyduje kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieprawiu po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego kierujący się niniejszymi zasadami i w szczególności art. 41 ustawy.

8. Usługi opiekuńcze są świadczone dla osób samotnych, które takich usług wymagają, a nie wyrażają zgody na umieszczenie w Domach Pomocy Społecznej lub osób, które oczekują na umieszczenie w tych Domach.

9. Usługi opiekuńcze niespecjalistyczne mogą świadczyć osoby wyrażające zgodę na wykonywanie tych usług za wynagrodzeniem.

10. Usługi opiekuńcze specjalistyczne mogą świadczyć osoby posiadające wymagane kwalifikacje do ich wykonywania.

11. Ustala się odpłatność za usługi opiekuńcze w następujących wysokościach:

Dochód na osobę netto	Wysokość odpłatności w % ustalona od ceny usług opiekuńczych niespecjalistycznych i specjalistycznych	
	nieodpłatnie	nieodpłatnie
do 295 zł		
od 296 do 400 zł	15	20
od 401 do 550 zł	25	40
od 551 do 700 zł	35	50
powyżej 700 zł	80	100

Siepraw, dnia 17.04.1997 r.

Uchwała Nr XXVII/186/97
Rady Miejskiej w Radomyślu Wielkim
z dnia 29 października 1997 r.

w sprawie ustalenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 oraz art. 40-42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /tekst jednolity w Dz. U. Nr 13 z 1996 roku poz. 74; zm. w Dz. U. Nr 89 z 1996 r. poz. 401, Dz. U. Nr 106 z 1996 r. poz. 496/ w związku z art. 18 ust. 3, art. 34 ust. 3 i ust. 5 oraz art. 41 ustawy z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej /tekst jednolity w Dz. U. Nr 13 z 1993 roku poz. 60, z późniejszymi zmianami/ Rada Miejska w Radomyślu Wielkim uchwała, co następuje:

§ 1

Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione.

Usługi opiekuńcze mogą być przyznawane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może im takiej pomocy zapewnić.

§ 2

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza,

pielęgnację oraz - w miarę możliwości - również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

§ 3

Pomoc w postaci usług opiekuńczych przyznaje się na mocy decyzji administracyjnej, poprzedzonej przeprowadzonym wywiadem środowiskowym.

§ 4

Zasady zwrotu wydatków zostają określone w tabeli, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały. Wymienione w tabeli kwoty dochodów, mających wpływ na wysokość odpłatności podlegają waloryzacji o wskaźniki określone w art. 35a ust. 2, ust. 3, ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1996 roku o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu /Dz. U. Nr 100 z 1996 r. poz. 459/.

§ 5

Przez wydatki podlegające zwrotowi należy rozumieć środki budżetowe gminy ponoszone na usługi opiekuńcze o których mowa w § 1 i § 2 na rzecz instytucji realizujących tę formę pomocy społecznej na podstawie wydanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim decyzji administracyjnych.

§ 6

Instytucje realizujące usługi opiekuńcze dokonują poboru opłat od podopiecznych, a następnie przekazują do budżetu gminy.

§ 7

Upoważnia się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do

odstąpienia od żądania zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze lub ich obniżenia w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków w całości lub części, poniesionych na udzielone świadczenie stanowiłoby dla osoby zobowiązanej do odpłatności nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielonej pomocy.

§ 8

Traci moc uchwała Nr VI/35/91 Rady Miasta i Gminy w Radomyślu Wielkim z dnia 18 grudnia 1991 r. w sprawie odpłatności za usługi opiekuńcze.

§ 9

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim.

§ 10

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w formie obwieszczeń na terenie gminy.

UCHWAŁA Nr XLVII/384/98
Rady Miejskiej w Chrzanowie
z dnia 3 lutego 1998 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego programu działań osłonowych w pomocy społecznej w związku z podwyżką cen nośników energii.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym /tj. Dz. U. z 1996 r. Nr 13 poz. 74 ze zm./ oraz art. 46 ust. 7 z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej /tj. Dz. U. z 1993 r. Nr 13 poz. 60 ze zm./.

Rada Miejska uchwała:

§ 1

Gminny program działań osłonowych w pomocy społecznej w związku z podwyżką cen nośników energii stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miejskiemu w Chrzanowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Gminny program działań osłonowych w pomocy społecznej w związku z podwyżką cen nośników energii.

I. Diagnoza sytuacji mieszkańców gminy

Na terenie gminy Chrzanów mieszka 52.204 mieszkańców, tworzących ok. 17.900 gospodarstw domowych. Do ich dyspozycji pozostaje ok. 16.750 lokali mieszkalnych o przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania 75,5 m² oraz ok. 18,5 m² na osobę. W mieście jest ok. 14.000 mieszkań, a na wsi ponad 2.700. Deficyt mieszkań jest oszacowany na ok. 1.150, a w rejestrach Powszechnej Spółdzielni Mieszkaniowej znajduje się ok. 570 kandydatów oczekujących na mieszkanie z terenu gminy Chrzanów. Powszechna Spółdzielnia Mieszkaniowa w Chrzanowie dysponuje 8.546 mieszkaniem, o powierzchni użytkowej 431.418 m², z ilością 28.191 osób, z czego na gminę Chrzanów przypada 6.295 mieszkań o powierzchni 311.311,48 m², z ilością ok. 18.900 mieszkańców. Ilość mieszkań pozostająca w zasobach Zarządu Budynków Komunalnych stanowi liczbę 3.360, z czego 2.813 mieszkań to mieszkania komunalne, a 547 własnościowe.

Na przestrzeni 1997 r. z pomocy w postaci dodatków mieszkaniowych korzystała zmienna ilość osób i rodzin, maksymalnie 1.403, a minimalnie 1.176. Ogółem na ich rzecz wypłacono kwotę 1.280.517 zł, a średnia wysokość dodatku wynosiła 82,68 zł. W miesiącu styczniu 1998 r. dodatkami zostało objętych 241 rodzin nowych, co stanowi w stosunku do grudnia 1997 r. wzrost o 40 %. Dane te mogą nie uwzględniać rzeczywistej liczby rodzin uprawnionych, ponieważ dużo osób

zrezygnowało ze składania wniosku w miesiącu styczniu z uwagi na uwzględnianie kosztów mieszkaniowych ponoszonych przez nich w miesiącu grudniu roku ubiegłego. Przewiduje się, że w roku 1998 dodatki mieszkaniowe pochłoną kwotę 1.700.000.- co stanowi wzrost o ok. 30 %. Zapotrzebowanie to może być jeszcze większe z uwagi na fakt, iż od nowego roku prawdopodobnie wzrośnie dodatkowo ilość rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych do ok. 25 % w stosunku do ilości wyjściowej, w związku z rozszerzeniem kategorii uprawnionych do tej formy pomocy, co wynika ze zmiany ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. dopuszczającej podwyższoną powierzchnię normatywną mieszkania w budynkach wybudowanych przed 1945 r. o 50 %. Aktualnie w budżecie gminy na dodatki mieszkaniowe jest zabezpieczona kwota 1.201.000 zł.

W 1997 r. z pomocy OPS skorzystało ogółem 1.859 osób i rodzin, obejmujących 5.933 osoby. 1.289 osób i rodzin /4.069 osób/ zostało objętych pomocą finansową państwa, a 1.065 rodzin /3.429 osób/ pomocą finansową gminy. 1.634 osób i rodzin w tych liczbach to rodziny posiadające dzieci - odpowiednio 326 rodzin z jednym dzieckiem, 427 z dwójką dzieci, 402 z trójką, 217 z czwórką, 138 z piątką, 98 z szóstką dzieci, a 26 z siedmiorgiem dzieci i więcej. 294 to rodziny niepełne, w których żyje 1.062 osób, w tym 656 kobiet. Rodziny emerytów i rencistów stanowiły 317 osób i rodzin, w których funkcjonowało 722 osób.

Szacuje się, że w roku 1998 z pomocy osłonowej będzie musiało skorzystać 20 % rodzin objętych pomocą OPS już w 1997 r. i 20 % rodzin nie objętych dotychczas pomocą Ośrodka, ale korzystających w roku 1997 z dodatków mieszkaniowych. Ta druga grupa będzie się zapewne ubiegać o pomoc w formie zasiłków specjalnych. Grupy te wyrażają się następującymi wielkościami bezpośrednimi - 371 rodzin, których dochód będzie kwalifikował do pomocy w ramach kryterium ustawo-

wego i 233 rodziny legitymujące się dochodem wyższym od tego kryterium. Skala podwyżek od 1.01.1998 r.

Energia elektryczna z 0,2088 zł za 1 kWh do 0,2380, to jest o 13,98 %,

Gaz z 65 gr. za 1 m³ do 75, to jest 15,38 %,

Węgiel - orzech - z 290 zł za 1 t. do 320, to jest o 10,34 %,

Centralne ogrzewanie z 1,88 zł za 1 m² do 2,03, to jest o 8 %

Podgrzewanie wody z 4,95 zł za 1 m³ do 5,35, to jest o 8 %

Dodatkowo należy się liczyć z dalszym wzrostem cen za c.o., ponieważ 1 kwietnia 1998 r. podwyżka może wynosić do 30 %, a w kotłowniach lokalnych ceny c.o. wzrosły od 1 stycznia 1998 r. średnio o ok. 60 %.

Szacuje się, że skala podwyżek dla rodziny czteroosobowej, zajmującej mieszkanie spółdzielcze o powierzchni 55 m² wyniesie miesięcznie w skali kwotowej: 8,93 zł za c.o., 5,31 zł za energię elektryczną, 3,08 zł za gaz, 1,28 zł za podgrzanie wody. Łącznie 18,60zł. Przy doliczeniu kosztów czynszu, eksploatacji i zimnej wody, których ceny wzrosły od 1 stycznia 1998 r., tj. ok. 19,11 zł; koszty opłaty mieszkaniowej wzrosną o 37,71.

Dla mieszkania komunalnego o identycznej wielkości: 5,31 zł za energię elektryczną, 12,50 zł za węgiel. Łącznie 17,81. Przy doliczeniu kosztów czynszu, eksploatacji i zimnej wody tj. ok. 20,40 zł, koszty rosą o 38,21 zł.

Jeżeli wziąć pod uwagę wyłącznie wzrost cen nośników energii i ustalić średnią wzrostu utrzymania typowego mieszkania na poziomie 18,21 zł, da to następujące zapotrzebowanie na dodatkowe środki finansowe w skali miesiąca:

371 rodziny x 18,21 = 6.510 zł - dla rodzin o dochodach poniżej kryterium ustawy

233 rodziny x 28,21 = 4.243 zł - dla rodzin o dochodach powyżej kryterium ustawy

58 rodzin nie korzystających obecnie z dodatków mieszkaniowych x 18,21 = 1.056 zł.

W skali roku 11.809 zł x 12 miesięcy = 141.798 zł, bez brania pod uwagę realnego wzrostu czynszu.

II. Rodzaje działań osłonowych.

A. Działania osłonowe zawarte w Uchwale Nr XXXIII/259/96 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 10 grudnia 1996 r. w sprawie ustalenia zakresu działań własnych z pomocy społecznej

1. Pokrywanie niezbędnych wydatków mieszkaniowych, a w szczególności opłat za energię i bieżącego czynszu, zaopatrzenia w opał oraz kosztów remontu, którego wykonanie jest konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa i podstaw egzystencji.

2. Zakup posiłków dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole.

3. Pokrycie wyposażenia dla dzieci do szkoły.

B. Działania osłonowe zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Wspieranie rodzin narażonych na działanie alkoholizmu w zakresie ich wywiązywania się z podstawowych funkcji oraz zaspokajania podstawowych potrzeb, a w szczególności wyżywienia, bezpieczeństwa, wychowania i edukacji dzieci.

2. Wspieranie działalności przyszkolnych świetlic środowiskowych dla dzieci szczególnie zagrożonych patologią społeczną.

C. Działania osłonowe zawarte w projekcie Gminnego Programu Pomocy Społecznej na lata 1998-2000.

1. Strukturalizacja świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze w zakresie zadań przyjętych do realizacji na mocy Uchwały Nr XXXIII/259/956 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 10 grudnia 1996 r. w sprawie ustalenia zakresu zadań własnych z pomocy społecznej.

Wyodrębnienie w zakresie funduszy przeznaczonych na realizację następujących zadań:

- udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, z oddzielnym funduszem przeznaczonym na zakup posiłków dla dzieci i młodzieży tego pozbawionej w okresie nauki w szkole,
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- pokrycie niezbędnych wydatków mieszkaniowych,
- wydatki wynikające z potrzeby ochrony macierzyństwa,
- pokrycie wyposażenia dzieci do szkoły,
- zabezpieczenie innych podstawowych potrzeb osób i rodzin.

2. Utworzenie w IV kwartale 1998 r. noclegowni dla osób bezdomnych. Utrzymywanie dla tej kategorii społecznej podręcznego magazynu odzieży, w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Komisji Charytatywnej przy Parafii Św. Mikołaja. W charakterze uzupełnienia podstawowej niepieniężnej formy pomocy w tym zakresie, talony odzieżowe realizowane w ogólnie dostępnych punktach „odzieży używanej”, na terenie gminy.

D. Działania osłonowe prowadzone w ramach zasobów mieszkaniowych Powszechnej Spółdzielni Mieszkaniowej w Chrzanowie

1. Sukcesywnie jest prowadzone docieplanie budynków w zakresie ścian zewnętrznych i stropodachów. Proces ten jest bardzo zaawansowany, ponieważ do ocieplenia w najbliższym czasie powstało tylko 11 budynków w zakresie ścian zewnętrznych oraz 113 budynków w zakresie docieplania stropodachów.

2. Zaawansowany jest również proces opomiarowania ciepła prowadzony równoległe z montażem urządzeń automatycznej regulacji węzłów oraz termostatycznych zaworów grzejnikowych.

3. Planuje się realizację programu modernizacji węzłów cieplnych hydroelewatorskich wraz z opomiarowaniem i montażem zaworów termostatycznych.

4. W zakresie opomiarowania mieszkań indywidualnych na zaplanowanych 6.300 szt. do końca 1996 r. zamontowano 5.735 szt. wodomierzy. Z zaplanowanych na 1997 r. prac w zakresie zbiorczego i indywidualnego opomiarowania ciepłej wody, udało się zrealizować 85 % założonego planu.

E. Inne działania osłonowe przyjęte do realizacji w Gminie.

1. Utworzenie Towarzystwa Budownictwa Społecznego, adresowanego do osób o średnim poziomie zamożności, którzy nie posiadają tytułu prawnego do innych lokali. Szacuje się, że koszty eksploatacji mieszkań budowlanych w tym systemie będą o około 3-40 % niższe od przeciętnych, ze względu na rygorystyczne normy cieplne oraz zakładaną powszechność instalowania urządzeń pomiarowych. Chrzanów jest jedną z pierwszych gmin w kraju, w której powstała koncepcja powiązania budownictwa w ramach ZBS-u ze sprzedażą komunalnych obligacji.

2. Podjęcie Uchwały Rady Miejskiej w Chrzanowie w sprawie wydzielania działek przeznaczonych na budowę lokali socjalnych.

F. Doraźne działania osłonowe wprowadzone w ramach zadań z pomocy społecznej.

1. Zwiększenie funduszy przeznaczonych na realizację zasiłków celo-

wych i pomocy w naturze o kwotę 50.000,- co stanowi 16,8 % kwoty przeznaczonej na ten cel w ramach uchwalonego budżetu.

2. Zobowiązanie pracowników socjalnych do informowania podopiecznych i innych osób zabiegających o pomoc w miejscu i zasadach wypłat dodatków mieszkaniowych.

4. Wyznaczenie priorytetu niedostatków biorących źródła w podwyżkach cen energii w zakresie przydzielania pomocy pieniężnej w formie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

5. Koordynacja pomocy gminnej i pomocy rządowej przeznaczonej na łagodzenie skutków wzrostu cen energii.

6. Koordynacja pomocy gminnej i pomocy rządowej przeznaczonej na dożywianie dzieci w formie bezpłatnych obiadów w szkole. Przesunięcie pomocy gminnej, przeznaczonej na dożywianie dzieci, w sytuacji wygosparowania wolnych środków w tym zakresie, na dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych, a w szczególności na dostarczanie dzieciom dodatkowego posiłku w godzinach popołudniowych.

Uchwała Nr 92/80/98
Zarządu Gminy Nowe Brzesko
z dnia 3 kwietnia 1998 r.

w sprawie: zasad zwrotu wydatków przeznaczonych na świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gminy w odniesieniu do żywienia dzieci.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym /Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm./, w związku z art. 34 ust. 3 i 5, art. 41 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej /Dz. U. z 1993 r. Nr 13, poz. 60 z późn. zm./ zarządza się co następuje:

§ 1

Ustala się zasady odpłatności za żywienie dzieci w szkołach podstawowych w zależności od dochodu na osobę w rodzinie, ustalonego zgodnie z art. 4 ustawy o pomocy społecznej:

% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ustalonego zgodnie z art. 4 ustawy	Odpłatność w % liczona od miesięcznego kosztu posiłków
do 200 %	nieodpłatnie
od 201 – 300	30
od 301 – 400	60
powyżej 400	100

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Brzesku.

§ 3

Traci moc Uchwała Nr 79/66/97 Zarządu Gminy Nowe Brzesko z dnia 22 lipca 1997 r.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr XXIII/124/97
Rady Gminy w Nowym Brzesku
z dnia 27 czerwca 1997 r.

w sprawie: szczegółowych zasad odpłatności za usługi opiekuńcze.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym /Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm./, w związku z art. 18 ust. 3, art. 34 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej /Dz. U. z 1993 r. Nr 13, poz. 60 z późn. zmianami/ uchwała się co następuje:

§ 1

Odpłatność za usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku lub choroby wymagają pomocy innych osób, ustala się w zależności od posiadanego dochodu na osobę w rodzinie:

Dochód /% kryterium dochodowego osoby samotnej lub rodziny.
Wysokość odpłatności w procentach ustalona od ceny usługi

Dochód /% kryterium dochodowego osoby samotnej lub rodziny	Wysokość odpłatności w procentach ustalona od ceny usługi	
	Osób samotnie gospodarujących	Osób w gospodarstwach wieloosobowych
do 100 %	nieodpłatnie	nieodpłatnie
od 101 – 120	10	15
od 120 – 200	15	25
od 201 – 300	25	35
od 301 – 400	35	45
od 401 – 600	60	70
powyżej 600	100	100

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Brzesku.

§ 3

Traci moc uchwała Nr XXVI/104/93 Rady Gminy w Nowym Brzesku z dnia 28 stycznia 1993 r. w sprawie zasad zwrotu przez świadczeniobiorcę wydatków na usługi opiekuńcze.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNE PROGRAMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Program Pomocy Społecznej
na lata 1998 - 2000 Chrzanów, luty 1998 r.

Wprowadzenie.

Problematyka pomocy społecznej pojawiła się w formie instytucjonalnej z chwilą przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie w jednostkę budżetową gminy, realizującą zadania własne i zlecone jej do realizacji, co miało miejsce na mocy Uchwały Nr XXIV/199/92 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 17 marca 1992 r. Od tego czasu datuje się w tej dziedzinie dynamiczny rozwój, zarówno w sferze materialnej, jak i organizacyjnej. Zgodnie z wymogami nowelizowanej ustawy, na mocy Uchwał Rady Miejskiej ustalono zakres zadań własnych gminy oraz zasady zwrotu udzielanych zasiłków, ustalono też szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności obowiązujące w zakresie usług opiekuńczych. W tym czasie zmieniono siedzibę Ośrodka, lokalizując go na parterze i pozbawiając barier architektonicznych.

Na przełomie 1993 i 1994 r. oddano do użytku Centrum Usług Społecznych, złożone z domu dziennego pobytu, świetlicy socjoterapeutycznej, jadalni, pralni i węzła sanitarnego i warsztatów konserwatorskich. W maju 1997 r. oddano do użytku Dom Opieki dla Dzieci i Matki. Jednocześnie zreorganizowano wszystkie rodzaje usług opiekuńczych, poprzez dostosowywanie ich do zmiennych w czasie potrzeb podopiecznych i stworzenie możliwości zastępowania tradycyjnych form sprawowanych w domu podopiecznego, usługami wykonywanymi w formie zbiorowej. Zmieniono też organizację pracy administracyjnej części Ośrodka na drodze wprowadzenia kilkuosobo-

wych sekcji opieki środowiskowej operujących w większych rejonach gminy, przy jednoczesnej likwidacji sekcji świadczeń. Było to możliwe dzięki zastosowaniu nowoczesnych metod zarządzania m.in.: komputeryzacji sieciowej. Ośrodek rozwijał niepieniężne formy świadczeń poprzez udostępnienie bezpłatnych obiadów w stołówkach szkolnych i w jadłodajni, wprowadzenie talonów żywnościowych oraz talonów odzieżowych, realizowanych przez ogólnodostępne punkty odzieży używanej. Obiadami w szkołach objęto nie tylko dzieci z rodzin ubogich, ale ze wszystkich środowisk zagrożonych patologią społeczną, a żeby to umożliwić - część środków przeznaczonych na to zadania skierowano poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej, na ręce Zarządu Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża. Z drugiej strony działalność nie ograniczała się do zadań wpisanych w Ustawę o pomocy społecznej, bowiem w jego strukturze był realizowany znaczny zakres "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych" m. in. wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach podstawowych.

Na tym fundamencie określono perspektywę rozwoju na przestrzeni trzech lat. Przedsięwzięcia proponowane do realizacji rozdzielono na trzy segmenty odpowiednio do podstawowych form udzielania pomocy i wsparcia, tj. na: 1/ zasiłki pieniężne i pomoc w naturze, 2/ usługi opiekuńcze, 3/ szeroko rozumianą pracę socjalną. Zastosowany podział ma charakter umowny. Pewną sztucznością jest bowiem sytuowanie w odrębnych segmentach poradnictwa i instruktażu w ukazaniu możliwości samodzielnego radzenia sobie z własną niesprawnością oraz udzielanie osobie niepełnosprawnej pomocy fizycznej - z gruntu inny może być w tych działaniach charakter pomocy i wsparcia, i inny rezultat końcowy, ale obydwie drogi są przecież propozycjami rozwiązania tego samego problemu. Z drugiej strony, zwykło się często przy-

mować, że tak naprawdę ważna jest tylko pomoc bezpośrednia, mierzona wysokością zasiłku i często przeciwstawia się ją nadmiernym, jak się utrzymuje, przerostom kosztów utrzymania administracji pomocy społecznej. W myśleniu tego rodzaju pomija się fakt, że niedostatek materialny jest z reguły skutkiem, a nie przyczyną wchodzenia w sytuację zależności społecznej, stąd udzielanie pomocy finansowej w oderwaniu od innych form pomocy i wsparcia, może okazać nieskuteczne. Wydaje się zatem, że tylko harmonijny rozwój wszystkich segmentów pomocy jest w stanie sprostać formule społeczeństwa obywatelskiego wyrównywania szans dla wszystkich.

Istotnym elementem w zakresie konstruowania programu pomocy społecznej winna być diagnostyka potrzeb ze szczególnym uwzględnieniem dysfunkcji ujętych w Ustawie o pomocy społecznej. W tym zakresie pojawiają się znaczne trudności, zasadzające się na ograniczeniach natury definicyjnej, ustawodawczej i organizacyjnej. Dante na temat występowania, zasięgu i natężenia czynników dyspenseryjnych znajdują się w posiadaniu różnych instytucji i organizacji. Różny jest w nich nie tylko zakres gromadzonych danych, ale i różnie bywa rozumiane pojęcie odchylenia od normy. Dla przykładu w placówkach leczniczych dysfunkcję zwykło się utożsamiać z brakiem zdrowia w sensie biologicznym, a dla wielu stowarzyszeń społecznych alkoholizm jest czymś różnym od stanu choroby. Takie pojęcia jak ubóstwo czy niedostatek wydają się zależeć przede wszystkim do punktu odniesienia i z tego powodu są one szczególnie podatne na subiektywne oceny. Nawet instytucje państwowe nie zachowują ciągłości w zakresie konsekwencji definiowania wielu zjawisk, że wystarczy wskazać na ewolucję pojęcia bezrobocia predysponującego do właściwego zasiłku.

W ślad za takimi zmianami z reguły w orbicie zainteresowań różnych podmiotów pojawiają się coraz to inne kategorie społeczne i inne ich właściwości. Bodaj żadna organizacja, czy instytucja nie dysponuje dzisiaj

kompletnymi danymi w obszarze swego oddziaływania, a nierzadko uważa się wręcz to za niewskazane ze względu na odchodzenie od klauzuli państwa opiekuńczego oraz na potrzebę sprzyjania pluralizmowi w działaniu. Z tych powodów bilansowanie potrzeb społecznych jako punktu wyjścia do budowania programu przedsięwzięć może okazać się nie tylko trudne, ale i nieefektywne. Zachodzi potrzeba innego podejścia do problemu, zasadzającego się na rozumieniu diagnostyki jako identyfikacji potrzeby, niewydolności lub nieadekwatności przyjętego sposobu rozwiązywania określonych problemów społecznych. Podejścia takie wiąże się z potrzebą określenia luk w zakresie zadań przyjmowanych do realizacji oraz sporządzania bilansów częściowych w ramach konkretnych zadań lub podmiotów przewidywanych do realizacji. W konsekwencji diagnostyka przestaje być elementem wyjścia do określania programu, a staje się jednym z jego integralnych elementów, a czasem nawet celem programu.

Stąd w segmencie świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze punktem wyjścia są Uchwały Rady Miejskiej, regulujące zakres i zasady udzielania takiej pomocy, po czym następuje próba ustosunkowania się do wszystkich przyczyn powodujących niesamodzielność osób i rodzin, aż do funkcjonowania tych zasiłków w charakterze komplementarnym w stosunku do innych rodzajów i form pomocy w wymiarze świadczeń na rzecz konkretnych osób i rodzin. Powinno pozwolić to na ich racjonalizowanie oraz na wsparcie finansowe adresatów innych programów takich jak: aktywizacja zawodowa prowadzona w strukturach rejonowych biur pracy, rehabilitacja lecznicza osób niepełnosprawnych w formie turnusów rehabilitacyjnych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, programów ukierunkowanych na leczenie osób uzależnionych od środków psychoaktywnych itp.

Również segment usług opiekuńczych został oparty na idei rozbudowy i doskonalenia dotychczasowej działalności, dla których podstawą jest istniejąca w gminie infrastruktura pomocy społecznej. Dlatego wiele propozycji jest obliczone na powiększenie ilości ofert oraz na podniesienie ich atrakcyjności i skuteczności działania. Ale pojawiają się tu aspekty nowe niesprowadzalne do tradycyjnego modelu usług. Jednym z nich jest wielotorowa aktywizacja podopiecznego obliczona na podnoszenie jego samodzielności i rozwiązywanie jego problemów w obrębie własnego środowiska, wiąże się to z potrzebą szerszego uwzględnienia w sprawowanych usługach elementów poradnictwa i instruktażu, co zdecydowanie upodabnia ten segment do segmentu pracy socjalnej. Ważnym elementem jest uwzględnienie w tych działaniach organizacji społecznych, a zwłaszcza grup samopomocy. Zakłada się, że grupy te z czasem przejmą na siebie znaczny wymiar pracy opiekuńczej, a rola gminy sprowadzi się do umożliwienia im takiej działalności, np. przydziału lokalu i pomocy w jego wyposażeniu. Inną nowością jest rozszerzenie klauzuli usług opiekuńczych na instytucje i placówki nie związane z działalnością ośrodka pomocy społecznej, a funkcjonujące w środowisku szkoły czy przychodni zdrowia. Rola Ośrodka ogranicza się tu do zadań koordynujących działania opiekuńcze, i to nie w roli ich organizatora, ale w charakterze rzecznika osoby potrzebującej i jej rodziny. Ten nowy sposób działania Ośrodka wydaje się pozostawać szczególnie ważny zwłaszcza w obliczu zachodzących przemian. Wydają się one wiązać nie tylko z nowym podziałem administracyjnym kraju i przekazywaniem gminie czy nowoutworzonemu powiatowi dodatkowego zakresu zadań pomocy społecznej, ale i z dynamicznym wzrostem znaczenia tzw. instytucji pozarządowych, których powstawanie wydaje się być nieuniknione w obliczu potrzeby zabezpieczenia praw obywatelskich w ramach reformowanego systemu zabezpieczenia spo-

łecznego m.in. świadczeń leczniczych. W takiej sytuacji ważnym zadaniem instancji samorządowych byłoby zabezpieczenie, w ramach nowego modelu funkcjonowania tych świadczeń, interesów osób i grup słabszych.

Pojawianie się wielu nowych, nieznanych bądź niedokuczliwych jeszcze zakresów patologicznych i problemów społecznych, zrodzi niewątpliwie zapotrzebowanie na skuteczne ich rozwiązywanie, do czego, jak można się obawiać, niezbędne okaże się zaangażowanie wysoko wyszkolonych specjalistów, jak i szerokich kręgów ludzi dobrej woli.

W segmencie świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze

Rok 1998

Strukturalizacja świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze w zakresie zadań przyjętych do realizacji na mocy Uchwały Nr XXXIII/259/95 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 10 grudnia 1996 r. w sprawie ustalenia zakresu zadań własnych z pomocy społecznej. Wyodrębnienie w tym zakresie zasiłków celowych przeznaczonych na realizację następujących zadań:

- udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym z oddzielnym funduszem przeznaczonym na zakup posiłków dla dzieci i młodzieży tego pozbawionej w zakresie nauki w szkole,
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- pokrycie niezbędnych wydatków mieszkaniowych,
- wydatki wynikające z potrzeby ochrony macierzyństwa,
- pokrycie wyposażenia dzieci do szkoły,
- zabezpieczenie innych podstawowych potrzeb osób i rodzin.

Rok 1999

Strukturalizacja świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze w zakresie zadań przyjętych do realizacji w ukierunkowaniu na osoby i rodziny pozostające w sytuacji trudnej z wszystkich powodów określonych w Art. 3 Ustawy o pomocy społecznej /Dz. U. Nr 67 z 1990 r. z późn. zm./, tj.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i klęski żywiołowej.

Wyodrębnienie funduszy adresowanych do tych kategorii społecznych w oparciu o posiadane rozeznanie potrzeb i powtórne wypracowanie zróżnicowanych zasad zwrotu zasiłków udzielanych osobom i rodzinom o dochodach przekraczających progi określone w ustawie.

Rok 2000

Zbilansowanie potrzeb społecznych w oparciu o plany pomocy, zawarte w wywiadach rodzinnych i środowiskowych. Dostosowanie świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze do innych form i rodzajów pomocy i wsparcia. Koordynacja w tym zakresie działalności innych podmiotów, z wyodrębnieniem sektora samorządowego, rządowego oraz sektora pozarządowego: stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych.

Finansowe wspieranie działalności grup samopomocowych. Programowe wzmacnianie kondycji finansowej osób i rodzin, korzystających z programów funkcjonujących w różnych sektorach, co do których zindywidualizowana analiza potwierdza możliwość dojścia do niezależności.

W segmencie usług opiekuńczych

Rok 1998

1. Dalsza aktywizacja podopiecznych usług opiekuńczych. Umocnianie w tym celu modelu nawiązkowego, zasadzającego się na elastycznym dostosowywaniu do zróżnicowanych i zmiennych w czasie potrzeb podopiecznych wszystkich istniejących form i rodzajów pomocy, tj. różnorodnych usług sprawowanych w ich mieszkaniu oraz usług funkcjonujących w ramach infrastruktury pomocy społecznej. Zakup samochodu dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w celu szerszego uwzględnienia w procesie rehabilitacji elementów integracji środowiskowej.

Rozwój działań instruktażowych w celu wyrobienia u podopiecznych aktywnej postawy do własnej choroby i niesprawności, poprzez nauczenie go umiejętności obserwacji i samokontroli występujących objawów choroby, stosowanie odpowiedniej higieny żywienia i higieny ciała, możliwości przeciwdziałania dolegliwościom i umiejętności dawkowania leków. Szerokie wykorzystanie w tym zakresie stowarzyszeń i grup samopomocowych, zajmujących się takim działaniem, w szczególności: Oddziału Miejskiego Górnośląskiego Stowarzyszenia Osób Chorych na Cukrzycę i Społecznego Stowarzyszenia "Hospicjum" im. Św. Józefa w Chrzanowie.

Wypracowywanie wspólnie z nimi modelu działania opartego na ideach wolontariatu.

2. Organizacja gminnego wielosegmentowego systemu wsparcia dla dzieci z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi oraz z rodzin zagrożonych patologią społeczną, złożonego z: zespołu świetlic środowiskowych, funkcjonujących w szkołach podstawowych oraz świetlicy socjoterapeutycznej, prowadzonej w Centrum Usług Socjalnych przy ul. Kubusia Puchatka. Skoordinowanie oddziaływania terapeutycznego

tych świetlic z pracą pedagogów szkolnych, Zespołem Profilaktyki i Terapii Rodzin - funkcjonujących w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej oraz bardziej profesjonalnymi formami, prowadzonymi przez Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną. Świetlice szkolne, obok organizacji czasu wolnego w godzinach popołudniowych, będą prowadziły również zajęcia repetytoryjne i korekcyjne z zakresu programu szkolnego w formach zabawowych. Bardziej zaawansowane formy terapeutyczne pojawiają się w ramach działalności świetlicy socjoterapeutycznej /terapia grupowa/ oraz w ramach statutowej działalności Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej /terapia indywidualna/, do których kwalifikacja dzieci i młodzieży będzie przebiegać dwutorowo - ze szkoły, głównie za pośrednictwem pedagogów szkolnych oraz ze środowiska zamieszkania, za pośrednictwem struktur Ośrodka Pomocy Społecznej, rad osiedlowych i sołectw, organizacji społecznych, np. Zarządu Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Komisji Charytatywnych itp.

Przewiduje się równoległe oddziaływanie na ucznia z oddziaływaniem na jego rodzinę. Efektem docelowym byłby system charakteryzujący się m. in.:

1/ wczesnością interwencji /umożliwiający zastosowanie wczesnych form terapii/,

2/ powszechnością /aspirujący do obejmowania opieki i wsparciem wszystkie dzieci znajdujące się w sytuacji trudnej/,

3/ kompleksowością /oferujący skoordynowany model różnorodnych form i metod z zakresu profilaktyki i terapii/ oraz

4/ ciągłością /zabezpieczający przed zniweczeniem osiągniętego efektu/.

Do istniejącej już od 1994 r. świetlicy socjoterapeutycznej, w roku 1998 przewiduje się uruchomienie dwóch świetlic środowiskowych,

w szkołach usytuowanych w środowiskach, w których występuje znaczny odsetek ludności ubogiej i dotkniętej przejawami patologii społecznej, a w latach 1999-2000 w następnych.

3. Utworzenie w IV kwartale noclegowni dla osób bezdomnych. Utrzymanie dla tej kategorii społecznej podręcznego magazynu odzieży, w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Komisji Charytatywnej przy Parafii Św. Mikołaja, w charakterze uzupełnienia podstawowej niepieniężnej formy pomocy w tym zakresie talony odzieżowe realizowane w ogólnie dostępnych punktach „odzieży używanej” na terenie gminy.

4. Utworzenie w pierwszych miesiącach roku, w części obiektu zajmowanego przez Centrum Usług Socjalnych przy ul. Kubusia Puchatka 2, sklepu i wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjno - ortopedycznego, oferujących m. in.: wózki inwalidzkie, łóżka specjalistyczne, materace i poduszki przeciwoleżynowe, podnośniki domowe, chodziki, podpórki, baloniki kroczące, kule i laski, sprzęt codziennego użytku, adresowany do poszczególnych kategorii niepełnosprawnych, np.: niewidomych i niedowidzących, głuchych i niedosłyszących, niepełnosprawnych ruchowo i chorych terminalnie.

Utworzenie placówki zlecono Spółdzielni Inwalidów "Telemik", udostępniając jej na ten cel pomieszczenia w ulgowej stawce czynszu. Uwzględnienie w doborze oraz zasadach udostępniania sprzętu głosu grup samopomocowych, takich jak: Górnośląskie Stowarzyszenie Chorych na Cukrzycę Oddział w Chrzanowie, Polskiego Związku Niewidomych, Grupy przyparafialnej, skupiającej osoby niepełnosprawne "Wiara i Światło", grup skupiających rodziców dzieci niepełnosprawnych, Zarządu Miejskiego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów i innych.

Rok 1999

1. Dalszy rozwój wielosegmentowego systemu wsparcia dla dzieci z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi oraz z rodzin zagrożonych patologią społeczną.

Związanie systemu z działaniami rozwijanymi chronologicznie w segmencie świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze oraz w segmencie poradnictwa i pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem działalności Gminnego Centrum Pomocy Rodzinie.

Włączanie dzieci z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi oraz z rodzin zagrożonych patologią społeczną w nie obligatoryjne zajęcia wychowawczo - edukacyjne, funkcjonujące na zasadach powszechnej dostępności oraz w sektorze skomercjalizowanym.

2. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do wchodzących w życie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. Wypracowanie zasad korzystania z usług medycznych przez kategorie społeczne nie objęte pakietem podstawowym ubezpieczenia zdrowotnego. Wypracowanie zasad korzystania i odpłatności za usługi medyczne wychodzące poza ten pakiet. Dążenie do ujednoczenia zasad korzystania i odpłatności za usługi medyczne i świadczenia zdrowotne przez kategorie społeczne objęte opieką w obszarze nowo utworzonego powiatu.

3. Wypracowanie systemu specjalistycznych usług opiekuńczych, adresowanych do osób psychicznie chorych w postaci środowiskowego domu samopomocy o znaczeniu ponadlokalnym, obejmującego działania obszar nowo utworzonego powiatu. Placówka ta będzie miała charakter instytucji typu półotwartego i będzie prowadzić następujące rodzaje działań:

- zajęcia o charakterze readaptacyjnym, realizowane w formie

stacjonarnego hotelu. Terapia intensywna pozostająca częścią wydłużonego procesu hospitalizacji. Nauka umiejętności radzenia sobie z lękiem, stresem i napięciem psychicznym,

- zajęcia o charakterze terapeutyczno-rehabilitacyjnym, realizowane w formie domu dziennego pobytu, przeznaczone dla chorych po hospitalizacji ambulatoryjnej lub szpitalnej. Terapia indywidualna i zespołowa. Psychoedukacja, obejmująca poznawanie własnej choroby, nabywanie umiejętności wczesnego wychwytywania nawrotów choroby, skutków stosowania leków. Zajęcia z rodzinami osoby chorej w celu wypracowania umiejętności życia z chorobą i człowiekiem chorym, przyswojenia sobie mechanizmów wspierania go i wzajemnej komunikacji,

- zajęcia o charakterze rehabilitacyjno-rekreacyjnym, realizowane w formie zajęć świetlicowych lub klubu pacjenta, mające miejsce w godzinach popołudniowych. Terapia realizowana samorzutnie w ramach działalności grupy samopomocowej i udzielania sobie wzajemnego wsparcia. Treningi relaksacyjne oraz treningi umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych i gospodarowania pieniędzmi,

- zajęcia o charakterze resocjalizacyjnym, realizowane w formie usług terapeutycznych i poradnictwa w domu pacjenta. Nauka wykonywania podstawowych czynności życia codziennego. Rehabilitacja społeczna i zawodowa, wchodzące w fazę sprawowania ról rodzinnych i wykonywania pracy zarobkowej. Działania przystosowane do życia w środowisku.

Uwzględnienie w tym zakresie dotychczasowej działalności i doświadczeń Fundacji im. Brata Alberta, prowadzącej w Chrzanowie Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Stowarzyszenia Domu Mężczyzn Wymagających Opieki w Chrzanowie, prowadzącego Ośrodek Terapii Zajęciowej.

4. Utworzenie; odrębnego od Domu Opieki nad Dzieckiem z Matką, przeznaczonego dla samotnych kobiet w ciąży i wczesnym okresie

macierzyństwa, a także dla dzieci porzuconych po porodzie; miejsca schronienia dla osób zagrożonych przejawami agresji w rodzinie.

Otoczenie osób narażonych na agresję pracą socjalną oraz poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym i prawnym. Wypracowanie modelu rozwiązywania problemu agresji w rodzinie z określeniem zadań instytucji, organizacji i instancji samorządowych.

Rok 2000

1. Pobudzanie i wzmacnianie w zakresie istniejących systemów opiekuńczych, obywatelskich przejawów współodpowiedzialności i współzarządzania. Odchodzenie od zasady określania tych systemów w charakterze instytucji opiekuńczych w kierunku budowania subsystemów dyscyplinarnych dostępnych dla wszystkich mieszkańców, z wbudowanymi zasadami preferencji dla przedstawicieli grup społecznie zależnych. Umożliwienie kształtowania ich przez komitety obywatelskie np. systemu wsparcia dla dzieci z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi i z rodzin zagrożonych patologią społeczną przez komitety rodzicielskie w szkołach lub rady szkoły, a usług medycznych przez komitety obrony praw pacjenta, stowarzyszenia, skupiające osoby leczące się czy inne tzw. instytucje pozarządowe.

2. Dalsze prace nad utworzeniem i funkcjonowaniem środowiskowego domu pomocy dla osób psychicznie chorych. Eliminowanie luk opiekuńczych np. poprzez włączanie do domu np. byłych podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, którzy po jego opuszczeniu nadal mają trudności w zakresie samodzielności życiowej, adaptacji środowiskowej czy aktywizacji zawodowej. Sukcesywne uzupełnienie struktury stacjonarnej formami opieki i wsparcia w miejscu zamieszkania podopiecznych: mieszkaniami chronionymi, inten-

sywną opieką domową itp. Powolne odchodzenie od modelu usług sprawowanych przez profesjonalistów na rzecz usług sprawowanych w formule grupy samopomocowej i instytucji wolontariusza pod nadzorem specjalisty, z coraz szerszym wykorzystaniem elementów poradnictwa i instruktażu.

3. Utworzenie domu opiekuńczego o charakterze przejściowym, dającego schronienie w okresach trudności w normalnym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania, np. po wyjściu ze szpitala czy w trakcie oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej. Rozwijanie form opiekuńczych, pozwalających na czasowe umieszczenie w nich osób potrzebujących, np. w trakcie wyjazdu członka rodziny poza miejsce zamieszkania czy urlopu opiekuna. Wspieranie organizacyjne i materialne grup samopomocowych prowadzących takie formy.

Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań i źródła ich finansowania.

1. Zdaniem gminy o charakterze obowiązkowym jest udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, stąd fundusze na to zadanie przeznaczone będą pochodzić z kasy gminnej.

2. Usługi opiekuńcze, z uwzględnieniem usług specjalistycznych, zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej pozostają zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym.

Zakup samochodu dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych będzie w przeważającym stopniu sfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wyjątek w zakresie usług opiekuńczych stanowią usługi opiekuńcze adresowane do chorych psychicznie, które pozostają zadaniem rządowym, stąd prace związane z utworzeniem i funkcjonowaniem środowiskowego

domu samopomocy będą sfinansowane przez budżet centralny.

3. W oparciu o wypracowane już zasady funkcjonowania świetlicy socjoterapeutycznej, przypisujące obowiązek jej udostępnienia i utrzymania władzom gminy, a obowiązek zabezpieczenia kadry pedagogicznej władzom kuratorskim, przewiduje się wypracowanie podobnych ustaleń w zakresie utrzymania nowopowstających świetlic środowiskowych jako podstawowego elementu systemu wsparcia dla dzieci z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi oraz z rodzin zagrożonych patologią społeczną. Fundusze gminne, wspierające funkcjonowanie tych świetlic, podobnie jak działalność Zespołu Profilaktyki i Terapii Rodzin, zostały uwzględnione w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Udzielanie pomocy osobom narażonym na agresję w rodzinie jest jednym z zadań własnych gminy wpisanych w ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i dlatego zadanie to zostało uwzględnione w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Prowadzenie sklepu i wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjno-ortopedycznego zlecono Spółdzielni Inwalidów "Telemik".

6. Prowadzenie domu opiekuńczego o charakterze przejściowym powinno pozostawać znacznym udziałem stowarzyszeń społecznych i wolontariatu, a w szczególności osób bezpośrednio zainteresowanych jego funkcjonowaniem - członków rodziny podopiecznego. Zadanie gminy powinno być ograniczone do udostępnienia odpowiedniego lokalu, ewentualnie do jego wyposażenia.

W segmencie poradnictwa i pracy socjalnej

Rok 1998

1. Powołanie Pełnomocnika Zarządu Miejskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Cywilizacyjnych w celu zespalania inicjatyw, związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom psychosomatycznym oraz innym przyczynom powodującym załamanie prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin. Koordynacja wszystkich działań i inicjatyw związanych ze wzmacnianiem rodziny w jej podstawowych funkcjach opiekuńczych i wychowawczych.

2. Powołanie Zespołu Profilaktyki i Terapii Rodzin, prowadzącego konsultacje bezpośrednie i telefoniczne /w formie Telefonu Wsparcia/ dla osób i rodzin zagrożonych uzależnieniami psychoaktywnymi lub posiadającymi inne problemy w sferze wywiązywania się z podstawowych funkcji opiekuńczych i wychowawczych.

W zakresie pracy tego Zespołu będzie się mieścić poradnictwo i praca socjalna na rzecz tych osób i rodzin, z uwzględnieniem elementów terapeutycznych. Zespół będzie prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, dotyczącą różnego rodzaju uzależnień /alkoholizm, narkomania, nikotynizm/, głównie wśród dzieci i młodzieży, poprzez wdrażanie w szkołach programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych. Jego członkowie będą współdziałali z pedagogami szkolnymi i będą koordynowali działalność opiekuńczą i socjoterapeutyczną prowadzoną w świetlicach środowiskowych. Będą współpracowali z innymi instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi, prowadzącymi działalność w sferach polityki społecznej, w tej liczbie: Grupa "AA" i "AL-Anon" przy Parafii Św. Mikołaja oraz

Grupa "AA" przy Parafii Matki Boskiej Różańcowej, Komisjami Problemowymi Rady Miejskiej i innymi instancjami samorządowymi, związkami zawodowymi, Kuratorium Oświaty, Policją, Sądem Powiatowym, Prokuraturą Powiatową.

Rok 1999

1. Zespół Wzmacniania Rodziny będzie adresował działania do rodzin wywiązujących się prawidłowo z podstawowych zadań opiekuńczych i wychowawczych, ale niewydolnych z powodu wystąpienia innych czynników kwalifikujących je do pomocy i wsparcia np.: brak jednego z rodziców, wielodzietność, długotrwała choroba czy niepełnosprawność. Podstawą działalności Zespołu będzie udzielanie informacji i poradnictwo w zakresie aktualnych przepisów prawnych, programów samorządowych i rządowych, możliwości podjęcia rehabilitacji i pozyskania odpowiedniego sprzętu, możliwości kształcenia i przystosowania do pracy - ten zakres pracy Zespołu oparty będzie na gromadzeniu, wymianie i udostępnianiu informacji. Pomoc ta będzie skoordynowana z segmentem świadczeń pieniężnych oraz segmentem usług opiekuńczych.

2. Zespół Terapeutyczny powstanie na drodze powiązania dorobku i istniejącej bazy tradycyjnej poradni zdrowia /Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Przeciwalkoholowa itp./ z charakterystyczną dla niej kadrą medyczną /lekarz, pielęgniarka/ oraz dorobku wypracowanego w ramach pozamedycznych sposobów zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnień: terapii indywidualnej i grupowej, uczestnictwa w tzw. grupach wsparcia itp. Zespół będzie prowadził działalność zarówno w siedzibie Gminnego Centrum Pomocy Rodzinie, jak i w miejscach przebywania grup patologicznych.

Ważnym aspektem pracy Zespołu będzie oparcie się na idei definiowania występujących problemów w kategoriach problemu rodzinnego i próba wypracowywania sposobów ich przezwyciężania poprzez zaangażowanie w terapię wszystkich jej członków.

3. Zespół Interwencji Kryzysowej będzie świadczył pomoc w rodzinie w sytuacji wystąpienia gwałtownych niewydolności w zakresie jej wywiązywania się z podstawowych funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a w szczególności w przypadkach wystąpienia braku opieki nad dzieckiem, alkoholizmu lub innych uzależnień psychoaktywnych, zaniedbań wychowawczych, przejawów znęcania się nad dzieckiem, małżonkiem lub rodzicem. Zespół będzie świadczył pomocy w postaci pracy socjalnej, poradnictwa prawnego, pedagogicznego i psychologicznego, skierowanego na wzmocnienie wydolności rodziny oraz odzyskania przez nią zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. W sytuacjach wystąpienia ostrego kryzysu Zespół będzie udzielał schronienia osobom narażonym na przemoc w rodzinie, poszukiwał opiekunów zastępczych, dążył do szybkiej normalizacji ich sytuacji prawnej i dopełnienia procedur związanych z adopcją.

W każdym Zespole znajdują się przedstawiciele organów samorządowych, organizacji społecznej, a w szczególności grup samopomocowych dotychczas działających grup "AA" "Al-Anon" oraz grup skupiających byłych oraz obecnych podopiecznych Gminnego Centrum Pomocy Rodzinie, a także wolontariusze, co umożliwi ciągłe korygowanie podejmowanych inicjatyw w kierunku aktualnych potrzeb społecznych. Potrzeby edukacyjne tych środowisk, grup oraz osób, będą zabezpieczone w ramach Regionalnego Programu Profilaktyki i Szkolenia Edukatorów.

Rok 2000

1. Utworzenie Regionalnego Programu Profilaktyki i Szkolenia Edukatorów, w ramach którego w oparciu o model kształcenia ustawicznego będzie dochodziło do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności osób, zaangażowanych w rozwiązywanie różnorodnych problemów społecznych. Program ten będzie adresowany do przedstawicieli różnych profesji oraz do osób zaangażowanych w działalność różnych organizacji, począwszy od problematyki pomocy społecznej, poprzez placówki lecznictwa otwartego, sektor edukacyjny, aż po sferę konsumpcji dóbr kulturowych. Będzie posiadał zarówno wymiar praktyczny /oparty na własnych doświadczeniach oraz na wzorach czerpanych od innych/, jak i teoretyczny - oparty na wiedzy przekazywanej przez pracowników ośrodków akademickich. Będzie on funkcjonował na poziomie profesjonalnym, adresowanym do specjalistów oraz do wolontariuszy, na poziomie edukacji podstawowej adresowanej do uczniów szkół np. w ramach zajęć fakultatywnych oraz na poziomie popularyzatorskim, adresowanym do szerokich kręgów osób zainteresowanych poszczególnymi zagadnieniami. W tym znaczeniu Program ten będzie spełniał zarówno funkcje edukacyjne, jak i profilaktyczne. Jego szczególnym segmentem będą treści adresowane do konkretnych grup i środowisk, szczególnie zagrożonych negatywnymi skutkami cywilizacji, tzw. grup podwyższonego ryzyka oraz do ludzi powołanych do rozwiązywania ich problemów: w tej liczbie do osób zagrożonych chorobą, grup uzależnionych i współuzależnionych, pracowników przygotowanych do pracy ulicznej, np. w środowisku narkomanów, sex-workerów itp., do osób przygotowywanych do pracy w ramach interwencji kryzysowych i przeciwdziałania aktom przemocy w rodzinie. Ważnym segmentem procesu edukacyjnego będzie otwarcie agencji Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu, w celu stworzenia odpowiednich warunków do

samorealizacji osób o dużym potencjale społecznym oraz wypracowania alternatywnych, bardziej ekonomicznych wzorów rozwiązywania problemów cywilizacyjnych.

2. Prowadzenie Regionalnej Poradni Uzależnień oparte na wtórnej segmentyzacji przeciwdziałania różnym rodzajom uzależnienia i rozwiązywania problemów społecznych na poziomie powiatu z jednoczesnym utrzymaniem bardziej uniwersalnego wielopłaszczyznowego systemu wspierania rodziny na poziomie gminy.

Źródłem finansowania przedsięwzięć zaplanowanych na rok 1998 będą środki przeznaczone na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz na realizację gminnych zadań z zakresu pomocy społecznej. W roku 1999 zostaną poczynione starania o pozyskanie dodatkowych środków finansowych przeznaczonych na realizację Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na poziomie Agencji Państwowej lub województwa oraz innych funduszy ukierunkowanych na rozwój gmin. Na realizację Regionalnego Programu Profilaktyki Szkolenia Edukatorów planuje się zaangażowanie środków uzyskanych w wyniku zaistnienia nowej struktury organizacyjnej kraju i związanym z tym faktem, nowym określeniem kompetencji i podziału zadań.

Uchwała Nr XIII/106/99
Rady Miasta Krakowa
z dnia 17 marca 1999 r.

w sprawie Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 13 poz. 74, zm.: Dz. U. Nr 58 poz. 261, Nr 106 poz. 496 i Nr 132 poz. 622, z 1997 r. Nr 9 poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113 poz. 734 i Nr 123 poz. 775, z 1998 r. Nr 155 poz. 1014, Nr 162 poz. 1126/ art. 91 ust. 5, art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym /Dz. U. nr 91, poz. 578/, Rada Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

§ 1:

W celu pełnego wykorzystania infrastruktury z zakresu usług publicznych o charakterze pomocowym oraz lepszej koordynacji realizacji zadań pomocowych Miasta Krakowa, jako gminy oraz jako miasta na prawach powiatu tworzy się System Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.

§ 2

1. Podstawową jednostką organizacyjną Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa koordynującą jego działania jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, zwany dalej MOPS.

2. Oprócz MOPS w skład Systemu Pomocy Społecznej wchodzi prowadzone, finansowane albo dofinansowane przez Miasto Kraków:

- 1/ domy pomocy społecznej,
- 2/ dzienne domy pomocy społecznej,
- 3/ środowiskowe domy samopomocy,
- 4/ placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 5/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- 6/ placówki pomocy dla kobiet z dziećmi,
- 7/ placówki pomocy bezdomnym,
- 8/ warsztaty terapii zajęciowej,
- 9/ ośrodki wsparcia w postaci świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży,

10/ ośrodki wsparcia nie wymienione w punktach 1-9.

3. W skład Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa wchodzi również programy pomocy społecznej realizowane na terenie Miasta Krakowa.

4. Zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 2 oraz zależności pomiędzy MOPS a tymi jednostkami określają statut oraz regulamin organizacyjny MOPS oraz statuty i regulaminy organizacyjne tych jednostek albo umowy i porozumienia dotyczące finansowania albo dofinansowania działalności, o której mowa w ust. 2 i 3.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Pomoc społeczna w Mieście i Gminie Kraków

Na system pomocy społecznej w gminie składają się działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizującego politykę gminy w tym zakresie, Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cele realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

Cel główny:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych środków, możliwości i uprawnień.

Cele szczegółowe:

- stworzenie systemu szybkiej identyfikacji i zaspokajania potrzeb społecznych najuboższych mieszkańców Krakowa;
- zabezpieczenie podstawowych warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych i zdrowotnych dla osób i grup społecznych, które nie mogą zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych i społecznych, przede wszystkim poprzez usługi opiekuńcze i zapewnienie podstawowego źródła utrzymania;
- zmniejszanie skutków niedostatku wynikającego ze stanu zdrowia, wieku, sytuacji rodzinnej, bezrobocia itd., poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń, przewidzianych ustawą o pomocy społecznej;
- stworzenie warunków i możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin (przede wszystkim samotnych matek, bezdomnych

i bezrobotnych) pozbawionych bezpieczeństwa socjalnego na skutek zdarzenia losowego lub sytuacji społecznej;

- aktywizacja korzystających z pomocy społecznej i dążenie do ich usamodzielnienia, przede wszystkim poprzez pracę socjalną rozumianą jako działalność zawodową, mającą na celu udzielanie pomocy osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;

- zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym wśród dzieci i młodzieży, szczególnie ze środowisk zagrożonych patologiami życia społecznego oraz z grup społecznych funkcjonujących na granicy bezpieczeństwa socjalnego, przede wszystkim poprzez organizowanie wypoczynku oraz wspieranie programów i akcji o charakterze opiekuńczo-wychowawczym;

- realizacja zadań pomocy społecznej przy współdziałaniu środowisk lokalnych, grup samopomocowych i organizacji pozarządowych;

- organizowanie różnorodnych form pomocy, a także udział w rozwijaniu infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym.

1) Informacja o osobach korzystających z pomocy MOPS (na podst. Badań MOPS - 19995)

Średnia wieku osób korzystających z pomocy wynosi 45 lat. Największa liczba klientów mieści się w przedziale między 26 a 40 lat (38,96%) oraz w przedziale 41 do 60 lat (36,97%) - patrz: rys. 11. Można zaryzykować hipotezę, że są to osoby, które nie umiały się znaleźć w nowej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Wśród dochodów w rodzinie osób badanych, dominują dwa źródła: renty, które otrzymują osoby w 50,13% gospodarstw domowych i wynagrodzenie za pracę stanowiące jedno ze źródeł dochodów dla 46,53% rodzin (rys. 12).

2) Sytuacja finansowa klientów MOPS

W czerwcu 1996 r. kryterium dochodowym, uprawniającym do otrzymania bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej, była wysokość najniższej emerytury brutto na osobę (275 zł). W skali miasta 46,43% klientów MOPS ma dochody niższe niż 75% kryterium. Pod tym względem najlepsza sytuacja była w Nowej Hucie (23,48%), następnie w Krowodrzy (48,72%), Podgórzu (55,41%), a w najgorszej sytuacji finansowej znajdowali się mieszkańcy Śródmieścia (58,57%).

3) Niektóre problemy występujące w rodzinach klientów MOPS w latach 1994 - 1997

Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą na terenie Krakowa w 1997 roku wyniosła 23, 775. Wśród problemów w rodzinach klientów MOPS najczęściej spotykanymi są: niepełnosprawność (choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe i fizyczne) - 21,59%, bezrobocie - 19,53% oraz alkoholizm 6,37%.

W Śródmieściu (dzielnice I, II, III) głównym problemem w rodzinach klientów MOPS jest bezrobocie (22,22%), i alkoholizm (7,80%). Niepełnosprawność występuje w mniejszym natężeniu niż w skali całego Krakowa (16,78%).

W Krowodrzy (dzielnice IV, V, VI, VII) niepełnosprawność występuje w o wiele większym natężeniu niż w skali całego Krakowa i jest ona głównym problemem występującym w rodzinie (21,77%). Pozostałe z wymienionych dysfunkcji występują w mniejszym natężeniu (bezrobocie - 13,76% oraz alkoholizm - 4,95%). Jak się wydaje, wynika to z demograficznej specyfiki dzielnic.

Największymi problemami w rodzinach klientów MOPS z rejonu Podgórza (dzielnice VIII, IX, X, XI, XII, XIII) są: niepełnosprawność (choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe i fizyczne) - 23,84%, bezrobocie - 21,71%,

wielodzierność - 6,54% oraz alkoholizm 5,71%.

W Nowej Hucie (dzielnice XIV, XV, XVI, XVII, XVIII) największymi problemami są: niepełnosprawność (choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe i fizyczne) - 21,40%, bezrobocie - 17,42%, alkoholizm - 6,75% oraz wielodzierność - 6,52%. Specyfiką jest też nadreprezentatywność rodzin wielodziernych co wynika ze struktury demograficznej mieszkańców Nowej Huty oraz ich małej mobilności.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ponadto dodatkowe programy pomocy, we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Na wniosek MOPS, Rada Miasta Krakowa podjęła w dniu 3 grudnia 1997 r. Uchwałę Nr 922/97 w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS), os. Młodości 8.

ŚDS posiada 40 miejsc stałych, przeznaczony jest dla osób chorych psychicznie.

Na terenie Miasta Krakowa Działają ponadto:

1/ Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Józefa 1 prowadzony przez Krakowską Fundację Hamlet, przeznaczony dla osób z zaburzeniami psychicznymi o przewlekłym przebiegu choroby, liczba miejsc 20 stałych i 20 okresowych.

2/ Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Komandosów 18, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Dom przeznaczony jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba miejsc - 20 stałych.

Głównym celem działania środowiskowych domów samopomocy jest: podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób psychicznie chorych, rehabilitacja i resocjalizacja oraz integracja społeczna.

Wymienione wyżej cele realizowane są poprzez:

- Świadczenia w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej (psycho-terapia i farmakoterapia, rehabilitacja ruchowa, okresowe oceny stanu psychicznego),
- Świadczenia w zakresie rehabilitacji społecznej (terapia zajęciowa, kształtowanie umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu, poradnictwo socjalne, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia),
- Zapewnienie oparcia i samopomocy - aktywizowanie rodzin oraz przyjaciół osób z zaburzeniami psychicznymi do uczestnictwa w życiu domu, poradnictwo indywidualne.

Bezdomność

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pojęcie bezdomności nie jest do końca zdefiniowane. Określa się je opisowo: Bezdomny - to ktoś, kto nie ma domu, nie ma uregulowanej sytuacji mieszkaniowej (pobytowej), wykorzeniony ze środowiska pierwotnego.

Jak dotąd brak pełnej bazy danych na temat osób bezdomnych, przebywających na terenie Krakowa. Brak też wiarygodnych danych na temat skali zjawiska. Dla potrzeb niniejszego raportu wykorzystano informacje pochodzące z badań przeprowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie zimowym 1996/97 w schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych w Krakowie.

Programy pomocy realizowane w Krakowie dla bezdomnych i ubogich wraz z adresami jednostek przedstawia tabela 5.

Badanie przeprowadzono w placówkach dla bezdomnych przy ul. Pawiej, Kościuszki, Malborskiej, Makuszyńskiego, Różanej, Estery - (ograniczenia ze strony prowadzących placówkę, którzy uważali,

że przeprowadzanie ankiet z bezdomnymi jest naruszaniem zasad obowiązujących we Wspólnocie Światło i Chleb) oraz na ulicach Krakowa.

Przeprowadzono 251 rozmów z bezdomnymi, 10% osób nie udzieliło odpowiedzi na pytania.

Cechy demograficzne osób ankietowanych:

- Bezdomnymi są głównie mężczyźni - 3 ankietowanych.
- Przedział wiekowy badanych: 30 - 60 lat.
- W stanie wolnym 44% ankietowanych, rozwiedzionych 32%, wdowcy 6%.
- W głównej mierze nie posiadają dzieci (ponad 50%). Co piąta osoba deklaruje, że ma 2 dzieci.
- 1 badanych określa się jako "poważnie chorzy", 72% ankietowanych wymaga ustalenia grupy inwalidzkiej.

Źródła dochodów:

Wśród bezdomnych w wyodrębniono 2 większe grupy:

I - bez dochodów,

II - utrzymują się z zarobku z pracy dorywczej.

17% ankietowanych utrzymuje się z renty, emerytury, 5% - pracuje zarobkowo, ok. 3% - utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych.

Zamieszkanie / zameldowanie

54% badanych miało zameldowanie, 40% nie udzieliło odpowiedzi na ten temat.

32% osób pochodzi z Krakowa (ostatni meldunek), 15% z województwa krakowskiego.

Połowa bezdomnych od lat związana jest z Krakowem. Pozostali pochodzą z regionu Polski południowej (nowosądeckie, katowickie, bielskie, tarnowskie, kieleckie, przemyskie).

Przyczyny bezdomności:

1. powody rodzinne szeroko rozumiane (rozpad małżeństwa, przemoc w rodzinie, alkoholizm) - podaje 50% badanych,
2. eksmisja z mieszkania oraz częściowo przyczyny rodzinne - podaje 20% badanych,
3. brak mieszkania po wyjściu z zakładu karnego - podaje 11% badanych,
4. wolny wybór (niejednokrotnie dotyczy to osób po opuszczeniu zakładu psychiatrycznego) - podaje 75% badanych,
5. byli pensjonariusze Domów Dziecka 2,5% - stanowi to nową kategorię bezdomnych (!)

Część osób posiadających zameldowanie, bezdomność tłumaczy brakiem środków na opłacenie lokalu.

Rynek pracy, bezrobocie

Poziom bezrobocia w Krakowie w latach 1992-96 kształtował się na niższym poziomie niż w województwie krakowskim i dla całego kraju. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Krakowie wg stanu na dzień 31.12.1996 wynosiła 17, 267.

Stopa bezrobocia dla Krakowa jest wg informacji z Rejonowego Urzędu Pracy jeszcze niższa niż przedstawiona dla rejonu Kraków.

Cechą charakterystyczną dla sytuacji w mieście i w województwie krakowskim jest utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia kobiet na poziomie ok. 64% liczby bezrobotnych. W 1996 roku nastąpił dalszy wzrost (o 5%) udziału kobiet wśród osób pozostających bez pracy.

Wśród osób bezrobotnych nie dominuje żadna grupa wiekowa, podobny jest udział osób pozostających bez pracy w pierwszych trzech przedziałach wiekowych. Nie jest to jednak zjawisko korzystne z uwagi na

najmniejszą mobilność, skłonność do ewentualnego przekwalifikowania się osób w średnim wieku. Dlatego niepokojący jest tak duży ich udział, stanowią oni około 1/3 bezrobotnych.

Charakterystyczny jest zdecydowanie największy udział, w strukturze bezrobotnych wg wykształcenia, osób najslabiej wykształconych oraz osób z wykształceniem podstawowym, niepełnym i zasadniczym.

W 1996 roku wśród bezrobotnych, absolwenci szkół stanowili w Krakowie tylko 4,6% ogółu bezrobotnych, z czego na absolwentów szkół wyższych przypadało zaledwie 11%.

Zapobieganie patologiom społecznym

Działania Gminy Kraków w zakresie zapobiegania patologiom społecznym mają charakter prorodzinny, integracyjny oraz wczesno-prewencyjny.

Prorodzinny: nakierowane są na wspomaganie struktury rodziny oraz pomoc tym jej członkom, którzy z różnych względów mają problem w funkcjonowaniu w strukturze rodzinnej.

Integracyjny: prowadzone są w interesie wszystkich członków rodziny i mają na celu, jeżeli jest to możliwe, scalenie rodziny i włączenie do jej struktury tego jej członka, który przejawia dysfunkcję, a nie wyłączenie go ze struktury.

Wczesno - prewencyjny: celem jest zapobieganie i szybka interwencja w przypadku, kiedy rodzina, szkoła, przedszkole albo inny system sygnalizuje pierwsze oznaki zaburzenia.

Za najbardziej zagrażające obszary patologii społecznej, a koncentrujemy swą uwagę szczególnie na dzieciach i młodzieży uznaliśmy:

- uzależnienia: alkoholowe, nikotynowe oraz narkotyczne,
- zaburzenia więzi rodzinnej i wynikające z tego takie zjawiska, jak dysfunkcje psychiczne, przemoc w rodzinie i inne,

- przestępczość nieletnich,
- przestępstwa, których ofiarą padają dzieci i młodzież,
- patogeniczny wpływ sekt oraz innych grup destrukcyjnych.

Przy realizacji podejmowanych działań stosujemy kilka wybranych, w naszym przekonaniu wysoce skutecznych strategii:

Strategia szerokiego zasięgu: uznajemy, że niektóre podejmowane działania powinny być nakierowane na możliwie największą grupę adresatów.

Przykład: wydany w 1997 r. przez Gminę Kraków informator " Co zagraża Twojemu dziecku" (opisujące podstawowe zagrożenia oraz miejsca pomocy) został wydrukowany w takiej ilości egzemplarzy, aby trafił do rąk każdego rodzica.

Strategia oddziaływań specyficznych: stosowana w przypadku grup podwyższonego ryzyka.

Przykład: podejmujemy działania w celu objęcia działaniami profilaktycznymi maksymalnie dużej ilości dzieci i młodzieży. W niektórych przypadkach (np. ze względu na szczególnie zagrażające środowisko) wdramy dodatkowe, wysoce specjalistyczne, programy profilaktyczne np. program NOE.

Strategia zlecenia zadań organizacjom pozarządowym: odbywa się w ramach realizacji przyjętego przez Zarząd Miasta "Programu Współpracy między Gminą Kraków a organizacjami pozarządowymi".

Przykład: umowy podpisana przez Gminę Kraków z organizacjami pozarządowymi w ramach realizacji zadania nr 2 Wydziału Zdrowia "Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień" stanowiły 66,5% całej kwoty przeznaczonej na to zadanie.

Strategia koordynacji działań: staramy się podejmować działania koordynujące akcje planowane przez różne środowiska w zakresie zapobiegania patologiom społecznym.

Przykład: działania mające na celu przestrzeganie przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi, szczególnie w tej części ustawy, która dotyczy zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, przyjęty w 1997 roku postać masowej, skoordynowanej akcji w której udział brały: Policja, Państwowa Inspekcja Handlowa, Wydział Handlu i Usług i Wydział Zdrowia: takie zespoły kontrolne przeprowadziły 307 kontroli punktów sprzedaży alkoholu w efekcie których cofnięto 4 koncesje na sprzedaż alkoholu. Innym przykładem koordynacji działań była kontynuacja w Gminie Kraków akcji "Chrońmy Młodość" w której brały udział: Wydział Zdrowia - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Uzależnień oraz duszpasterstwo Trzeźwości Archidiecezji Krakowskiej.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski (do 1998 r. Stowarzyszenie Gmin Małopolski) powstało w roku 1991 z inicjatywy ówczesnego Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Kazimierza Barczyka, który jest przewodniczącym Stowarzyszenia. Zrzesza ono obecnie (w 1999 r.) 189 gmin z terenów historycznej Małopolski.

Reforma administracji publicznej z roku 1998 i utworzenie powiatów pozwoliły, aby również te jednostki mogły być członkami Stowarzyszenia. Pierwszym powiatem, który zgłosił akces do SGiPM był powiat tatrzański.

Celem Stowarzyszenia jest umacnianie kulturalnych i gospodarczych więzi wśród mieszkańców regionu, a także promocja Małopolski zarówno w kraju jak i za granicą. Stowarzyszenie prowadzi systematycznie konsultacje w najróżniejszych dla funkcjonowania gmin sprawach. Przygotowuje stanowiska dotyczące zasad funkcjonowania samorządu, przeprowadzanych zmian w oświacie, administracji publicznej. Stowarzyszenie aktywnie włączyło się do akcji promocji drugiego etapu reformy samorządowej i administracyjnej kraju. Stara się wspierać dążenia gmin na rzecz utrzymania infrastruktury transportowej w regionie. Konsekwentnie zabiega o szybką budowę autostrady A4, o uruchomienie kolejnych przejść granicznych, a także przekazywanie regionowi funduszy na promocję jego walorów turystycznych.

Stowarzyszenie reprezentuje gminy z terenu Małopolski wobec rządu i parlamentu, zabierając głos w najistotniejszych dla samorządu

kwestiach. Podejmuje także działania na rzecz integracji całego środowiska w ramach Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów RP. Biuro Stowarzyszenia gromadzi i udostępnia informacje o poszczególnych gminach (władzach, organizacjach politycznych i społecznych, gospodarce, kulturze i oświacie, rolnictwie, ochronie zdrowia, usługach, turystyce, urządzeniach sportowych itp.), o ich ofertach współpracy dla przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych oraz o dotychczasowych partnerach. Stowarzyszenie reprezentuje zrzeszone gminy na terenie targów handlowych i gospodarczych (np. na Międzynarodowych Targach Poznańskich, Międzynarodowych Targach Nieruchomości i Inwestycji MIPIM w Cannes), utrzymuje stały kontakt z Izbami Przemysłowo-Handlowymi, Izbami Rolnymi, Izbami Turystycznymi. Regularnie patronuje m.in. dorocznym Targom Gmin i Urzędzeń Komunalnych w Krakowie. Organizuje także szkolenia dla samorządowców z krajów sąsiednich. Z inicjatywy Stowarzyszenia powołane zostało Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych "Małopolska - Śląsk".

Stowarzyszenie wydaje kolorowy kwartalnik "Wspólnota Małopolska" - pismo Marszałków, Wojewodów, Starostów, Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych i pracowników samorządowych. W 1998 roku zapoczątkowało serię wydawniczą „Małopolskie Zeszyty Samorządowe”. Powołane w ramach Stowarzyszenia Małopolskie Centrum Prawa Miejscowego regularnie wydaje dwumiesięcznik "Biuletyn Prawa Miejscowego".

Adres: Biuro SGiPM, ul Grodzka 28
31-004 Kraków, tel. 421 93 12,
616 14 82